

Zasavski TEDNIK

Štev. 40

Trbovlje, dne 29. septembra 1956

Leto IX.

Ob letošnjem Tednu otroka

Naša skupna skrb

Teden otroka je v naši državi postal tradicionalna manifestacija skrbi in želja vseh družbenih organizacij, delovnih kolektivov in naših delovnih ljudi, da mlademu rodu omogočimo boljše življenjske pogoje. V tem prizadevanju pomagajo naši družbeni skupnosti ustvarjati te pogoje.

Ni dvoma, in to dokazujejo programi dela koordinacijskih odborov za izvedbo Tedna otroka da bodo Društva prijateljev mladine, ljudski odbori, Rdeči križ, SZDL in vse druge organizacije, ki imajo v svoji sredi podmladek in mladino, skupno z organi družbenega upravljanja storili vse potrebno, da se v Teden otroka zahteva še novi programi dela, ki bodo z že pričetimi pokrenili nadaljnje akcije na področju skrbi za otroke in družine.

Letošnji Teden otroka posvečamo predvsem skrbi za družino. To je bila tudi že ena izmed naših Društev prijateljev mladine na ta način, da so družino oziroma starše angažirali pri družinski skrbi za otroke. Družina je, kot je to tudi potrdil svetovni kongres za zaščito otroka, prirodno središče za vzgojanje otroka. Zato je po-

trebno, da posvetimo družini še posebno skrb. Predvsem gre za družinske odnose nasprotno, potem kakšno vlogo ima družina v socialistični družbi, kakšne spremembe so nastale v družini, na kakšni stopnji razvoja je, in kakšni so problemi družine v naši državi danes.

Vse to so vprašanja, ki jih obravnavajo Društva prijateljev mladine in druge organizacije.

Pričetek akcij in posvetovanj na tem področju se je razvil v dokaj zadovoljiv razmah zanimanja staršev za probleme razvoja družine. Vendar so potrebne še marsikateri iniciative in skrb, da bi omogočili še širše razvijanje zanimanja posameznih Društev prijateljev mladine na tem področju, v našem okraju. Gre tu predvsem za pravilno razumevanje prizadevanj naših socialnih in društvenih aktivistov na tem področju, ki je zelo težavno in zato zahteva še več razumevanja in pomoči

tako od političnih organizacij kot od organov oblasti.

Teden otroka, ki ga bomo letos praznovali od 1. do 8. oktobra 1956, lahko rodi marsikatero iniciativo — da pa so ustvarjene že osnove za to, so dokaz programi dela naših Društev prijateljev mladine in koordinacijskih odborov, katerim je treba samo prisluhniti.

Tile se že v zgodnji mladosti navdušeni ljubitelji narave

Drugi plenium občinskega sindikalnega sveta v Brežicah

Dobro delo komisij

Pred kratkim je bil v Brežicah II. plenium tamkajšnjega ObSS. Poleg poročil predsedstva in nadzornega odbora sta bila na dnevnem redu še referata o predmetu zakona o delovnih odnosih in zakona o pokojninskem zavarovanju ter analiza dosedanjih tečajev za člane delavskih svetov.

Na plenumu so ugotovili, da so vse komisije, s katerimi si pomaga predsedstvo, zadovoljivo delale. To še posebno velja za

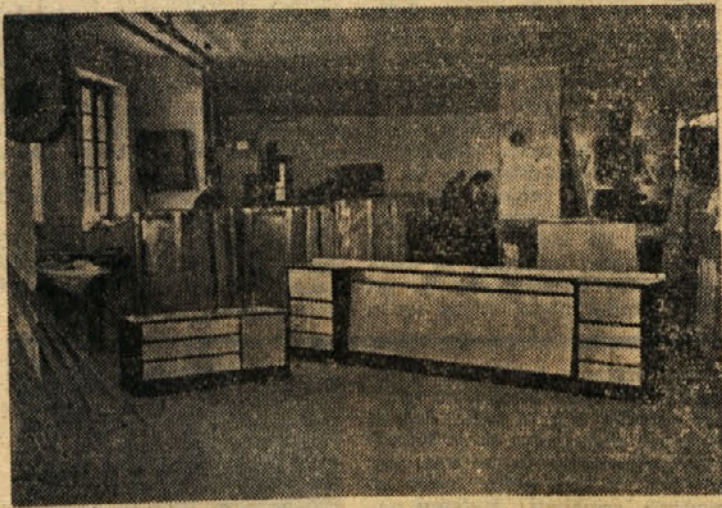
komisijo za organiziranje tečajev in komisijo za delovna razmerja in podpore. Tečaje za člane delavskih svetov je obiskovalo 305 tovaršev, članov delavskega samoupravljanja. Tečaje je dovršilo 53 ljudi. Ostali pa jih bodo obiskovali jeseni in pozimi.

Notranje delo podružnic je precej napredovalo, vendar še ni docela zadovoljivo: ni zapisnikov, pa tudi pobiranje naročnin ponekod še ni steklo tako,

kot bi bilo želeli. Tudi organizaciji raznih predavanj morajo podružnice posvetiti več pozornosti. Člani naj bodo vedno seznanjeni z našo notranjo in zunanjo politiko in važnejšimi gospodarskimi problemi skupnosti.

V brežički občini je 33 podružnic, ki imajo 2100 članov. V socialističnem sektorju je le do 15 ljudi, ki niso člani sindikata.

Po poročilih se je razvila precej živahna razprava, v kateri so se pomenili o raznih tehničnih problemih, ki tarejo te in one podružnice, in o drugem.

V Tovarni pohištva v Brežicah pridno delajo tudi za izvoz.

Uspelo predavanje o paralizi v Vidmu-Krškem

Pred dnevi je bilo v Vidmu-Krškem v kino dvorani predavanje o otroški paralizi. 160 poslušalcev je tov. dr. Mirko Krištofič v svojem izjavljanju prikazal potek, kako se je paraliza razvijala pred leti, in kdaj je ta bolezen dosegla svoj vrhunec. Vsi navzoči so se seznanili tudi s potekom bolezni in načinom okužbe.

Sam obisk na predavanju pričča, da se ljudje silno zanimajo za to zahrbtno bolezen. Napotke, ki so jih dobili na predavanju, bodo upoštevali in tako preprečili okužbe.

Ker je v Vidmu-Krškem veliko zanimanje za zdravstvena predavanja, bi bilo prav, da bi se v okviru Ljudske univerze poleg znanstvenih vključila še ta predavanja.

Zbori volivcev v Brežicah

Na zadnji seji občinskega LO Brežice so sklenili, da bo do konca polovice oktobra zbori volivcev po vseh krajevnih odborih. Zbore bodo vodili izvoljeni krajevni občinski odborniki ob sodelovanju funkcionarjev in uslužbencev občine. Da bodo zborovanja čim boljše potekala, bodo izdelali poročila o delu občinskega ljudskega odbora, upravnih organov in zavodov, tako da se bodo z vsi problematično občine seznanili vsi volivci.

Da pa bodo zbori volivcev kar najbolj uspešni, je potrebno, da se jim udeležijo vsi volivci, kjer bodo analizirali storjena dela in

dali napotke za nadaljnje uspešno poslovanje občine.

V trboveljski „Svobodi“ bodo začeli

Ljudska univerza „Svoboda“ v Trbovljah II bo odprla letošnjo sezono z zanimivim predavanjem dr. Franceta Stareta »Iz zakladnice posavske preteklosti«. Predavanje bodo spremljali skioptične slike, poleg tega pa se bodo prikazovali še trije kratki dokumentarni filmi: Vintarjevec, Stična in Šentpeter v Savinjski dolini.

Predavanje bo v četrtek, 11. oktobra, ob 16. uri v dvorani kina »Svoboda« v Trbovljah II.

Višje cene zasavskemu premogu

Premogov prah trboveljskega, zagorskega, senovškega in krmeljskega rudnika nekoliko dražji

Ze lanske pomlad je Zvezni izvršni svet izdal odlok, s katerim so bile maksimirane cene za premog z določbo, da cene ne smejo biti višje kot decembra leta 1954.

Seveda se je v tem času re-produkcijski material, zlasti les, občutno podražil, in čeprav so nekateri rudniki precej izboljšali organizacijo dela in s tem znižali stroške proizvodnje, je ustalitev cen še vedno onemogočala določbo o maksimiranih cenah iz leta 1954.

Zavoljo tega je Zvezni izvršni svet julija izdal odlok, s katerim se razveljavlja odlok o maksimiranju cen po stanju v decembru 1954, hkrati pa se pooblašča Zvezni izvršni urad za cene, da posameznim rudnikom lahko določi najvišje prodajne cene za vse vrste premoga, seve z omejitvijo, da se skupna prodajna cena ne sme povečati za več kot za 1 odst.

Letošnjega avgusta je zvezni urad za cene izdal odločbo o

najvišjih prodajnih cenah premoga za 22 rudnikov, med katerimi je bil v Sloveniji le rudnik Zabukovica. Zda pa je z novo odločbo predpisana nova cena še nadaljnjim 39 rudnikom. S temi cenami je delno predpisana pocenitev malenkostna, povišana pa je le cena premogovnemu prahu.

Tako je trboveljskemu rudni-

ku odobreno zvišati premogov prah za 250 din, senovškemu za 350, rudniku Zagorje pa: prahu za 150 in kockovcu za 100 dinarjev.

Rudniku Kremelj pa je dovoljeno zvišati vse vrste premoga za 50 do 350 dinarjev na tono.

Trboveličani delajo prostovoljno

Da bi bilo mogoče pravočasno skleniti vsa dela okrog novega Delavskega doma v Trbovljah, ki jih ni malo, se je njegov gradbeni odbor obrnil na kolektive vseh trboveljskih podjetij z željo, da bi s prostovoljnim delom prispevali k temu vsak svoj delež. To zamisel so vsi sprejeli s precejšnjim razumevanjem in zanimanjem.

Akcija, ki jo je podprl tudi občinski sindikalni svet, je sedaj že v polnem teku. Izgleda,

da ne bo kolektiva, ki bi se ne udeležil teh prostovoljnih del. Minulo soboto so na gradbišču delali državni uslužbenci trboveljskega okraja, v nedeljo industrijska šola, v ponedeljek pa drugi del državnih uslužbencev.

Tudi trboveljski obrtniki so se obvezali, da bodo nekaj prispevali pri gradnji novega Delavskega doma.

Uspeh ob tolikšni zainteresiranosti prav gotovo ne bo izostal.

I. razstava izvoznih predmetov Jugoslavije

Razstavlja več zasavskih podjetij

Na I. razstavi izvoznih predmetov sodeluje v Ljubljani tudi trgovsko podjetje za promet z vinom iz našega okraja — »Vino Brežice« s svojimi kvalitetnimi vini. Na razstavi bo podjetje razstavilo vina: bizeljski rizling, modro frankinjo, muškato, silvanec, šipon in bizeljsčana.

Tudi na zadnji II. vinski razstavi, ki je bila letos v Ljubljani, je podjetje »Vino Brežice« imelo svoja vina, ki so bila ocenjena na prav dobro in so dobila tudi odlikovanja. Podjetje »Vino Brežice« prvenstveno odkupuje domača vina, kar pa kupci zahtevajo tudi vina drugih vinorodnih okolišev, ima podjetje na razstavi tudi ostala vina, in to predvsem za izvoz. Saj izvažajo podjetje »Vino Brežice« danes vina v Nemčijo, Avstrijo, Čehoslovaško in Italijo.

Letošnja vinska letina obeta dobro kvaliteto in je upati, da bodo vinogradniki v Posavju sedaj malo lažje zadihali.

Razstavlja pa tudi STT Steklarna Hrastnik in nekatera druga zasavska podjetja.

Tečaji za vkuhanje sadja pri KZ Brestanica

V teh dneh zasavske zadruge organizirajo tudi tečaje za pouk o vkuhanju sadja. Obiskuje jih precej žena, prednjačijo pa dekleta. Tečaji so enodnevni, predavajo pa gospodinje, ki imajo dolgoletno prakso pri tem opravilu, ali pa zadrugince.

KZ Brestanica je organizirala kar šest podobnih tečajev, in sicer v Brestanici, Senovem, Dovškem, Velikem Kamnu, Anžah in Rožnem. Nekaj tečajev je že končalo z delom, ostali pa bodo v prihodnjih dneh.

70 let Kopitarne v Sevnici

V zadnjem letu velik napredek in razvoj

Sevniška Kopitarna je stara že 70 let — Zastareli stroji — Proizvodnja se je proti letu 1955 dvignila za 80 odst. — Nov delovni objekt — Proizvodi sevniške Kopitarne so znani po vsem svetu

Nedaleč od železniške postaje v Sevnici delajo pod Zajčjo gorjo sevniški kopitarji že sedemdeset let. Prejšnjo nedeljo so praznovali to obletnico in jo združili hkrati s šestletnico delavskega samoupravljanja. Slovesnosti, ki je bila združena s kulturnim sporedom, so se udeležili predstavniki okraja in občine ter drugi številni gostje.

Sedemdeset let je stara ta kopitarna in njeni stroji so iztrošeni in stari. Tudi delavci tega podjetja so se nekoč borili za obstoj in pravice, katere jim je dala šele osvoboditev. Prav razmah za podjetje se je začel meseca junija 1945 leta, ko je stara kopitarna zadihala z novimi močmi in začela dajati na trg nove izdelke in vedno več teh potrebnih proizvodov za industrijo obutve. Kvaliteta izdelkov sevniške Kopitarne je znana daleč po svetu. Ne samo to, da si je podjetje osvojilo trg doma, danes izvažajo tovarena velika del svojih izdelkov v Ameriko, Izrael, Anglijo, Sirijo, Tanganjiko in Egipt. V tovarni iz-

delujejo danes vse vrste kopit. za ročno in industrijsko izdelavo čevljev. Tovarna oskrbuje vso industrijo v Jugoslaviji, 25 odst. svoje produkcije pa izvažajo. Kvaliteta je od vsega začetka v Jugoslaviji edinstvena in znana tudi po svetu, to pa seveda tudi zaradi tega, ker ima tovarna dober strokovni kader, ki prehaja iz roda v rod, kajti v tej kopitarni se vrsti že več rodov, ki prenašajo svoje izkušnje drug na drugega.

NOVI OBJEKTI — VEČJA PROIZVODNJA

V tovarni so pred kratkim sklenili nov objekt za izdelavo pet in galanterije. Prostori so svetli in zračni in proizvodnja se bo v tem oddelku že letos dvignila za najmanj 300 odst. več lesenih pet kot lani. V razdobju enega leta se je tudi povečalo število delavcev za tretjino. Samo letošnje leto so pripravili in razrezali za polizdelke 1600 kub. metrov več lesa kot lanske leto. To je 80 odst. več kot lani. Založili so se z le-

som in ga imajo dovolj na zalozgi. Dobro so nadalje rešili vprašanje obratnega kredita in kar je najglavnejše — poleg povečane proizvodnje so znižali cene nekaterim izdelkom za 30 odst.

S tem so dali ob svoji 70. obletnici in šestletnici delavskega samoupravljanja skupnosti najlepše darilo — večjo proizvodnjo in znižane cene.

98 novih pomočnikov

Te nedeljo je bilo v Sevnici, v tamkajšnjem gasilskem mu prisočno slavlje. 102 vajencev je skupno s starši, mojstri, učitelji, predstavniki oblasti in množičnih organizacij praznovalo za ključek pomočniških izpitov.

Povprečen uspeh, dosežen na zadnjih izpitih v našem okraju, je dober. Od 102 vajencev, kolikor jih je opravljalo oprostilne pomočniške izpite, jih je pet izdelalo odlično, 23 prav dobro, 51 dobro in 16 zadostno, medtem ko so bili štirje ocenjeni nezadostno. Ti bodo opravljali čez tri mesece ponovljajni pomočniški izpit.

Najboljši vajencev je Ernest Radič, ki se je učil ključavničarske obrti v Sevnici. Za svojo uspešno delo je prejel pohvalo in denarno nagrado; knjižna darila pa so dobili še Jože Avguštinčič, Vlado Kežar, Ivan Povh, Stanko Vovk in Franc Sajevec.

Po slavnostnih govorih in pozdravili je bila vsem novim pomočnikom in gostom prirejena majhna zakuska.

Ni kaj reči: Trbovlje se širijo — in lepše postajajo!

Ekonomija - rakovirana KZ Brestanica

Spet 42.000 din primanjkljaja — Medsebojni odnosi vedno slabši

Združitev nekaterih naših zasavskih zadrug so terjali predvsem ekonomski razlogi, saj je znano, da nekatere manjše zadruge niso mogle v celoti opravljati vsega velikega dela okrog razvoja in pospeševanja kmetijstva. Po tem sorazmerno kratkem času se ni moč oceniti vseh pozitivnih strani teh združenj, ker velik del zadrug še išče boljše in smotnejše oblike dela. Povsem razumljivo pa je, da se že kažejo določene izboljšave v delu združenih zadrug in približno lahko, da bodo v kratkem času odpravile še vse tiste pomanjkljivosti in organizacijske slabosti, ki trenutno še ovirajo boljše delovanje.

Tudi KZ Brestanica so se letos priključile nekatere manjše zadruge v najbližji sosesčini. Odtlej se je delo te velike zadruge znatno izboljšalo, in pričakovati je, da bo ta velika zadruška kmalu dosegla boljše uspehe.

Zal pa se nikakor ne more popraviti stanje na ekonomiji. Zadruga ima z ekonomijo več dela kot z vsemi ostalimi oddelki, in čeprav si prizadevajo, da bi vsikladili tudi ekonomijo, se jim to nikakor ne posreči. Vzrokov za tako stanje je več. In vlečejo se že dokaj mesece!

Ze lani je uprava morala ugotoviti malone 100.000-dinarški primanjkljaj. Do konca le-

tošnjega leta pa vse kaže, da se položaj ne bo izboljšal in celo pričakujejo, da se bo ponovila lanskeletna slika.

V celoti obsega ekonomija 16 hektarov dobre zemlje. Približno 11 ha je zadržane, ostalo zasebne. Ekonomija je na zelo primernem prostoru in malone v središču Brestanice. Vodi jo upravnik, zaposlenega pa so imeli tudi vrtnarja, nekaj stalnih delavcev, največ pa priložnostnih. Gojijo največ zelenjave in povrtnin. Torej prideleke, ki bi morali dajati, če že ne dobiček, pa vsaj pokriti vse stroške. Kot rečeno, pa medsebojni odnosi delavcev do upravnika in obratno niso preveč rožnati in tudi to bo pripomoglo, da bo ekonomija še dolgo predmet razprav upravnega odbora KZ Brestanica. Ravno te dni je revizijska komisija zadruge ponovno ugotovila 42.000 dinarjev primanjkljaja. Manjkajo pa tudi paragonški bloki.

Uprava zadruge hrani zapisnik, v katerem je razvidno, da je bivši predsednik zmalil sklep upravnega odbora, ki ni dal soglasja k vselitvi sedanjega upravnika v stanovanjsko hišo na ekonomiji. Upravnik je bil samo na poskušnji in ker so odborniki spoznali, da se kljub upravniku stanje ne bo izboljšalo, marveč celo poslabšalo, so izglasovali sklep, da se uprav-

niku stanovanje ne dodeli. No, bivši predsednik upravnega odbora je ta sklep obšel in samovoljno odnesel ključke stanovanja sedanjemu upravniku. Potem se jele prihajati na vodstvo zadruge pritožbe o ponašanju na ekonomiji. Te niso majhne in nepomembne, najbolj pa ga bremeni podpisani zapisnik neke delavke, v katerem je izpovedala, da ji je celo hotel storiti silo. Sicer upravnik to odločno taji, kazno pa je, da je delavka to priznala tudi zategadelj, ker je podobno poskušal tudi pri njeni hčerki.

Velike težave so tudi z vrtnarjem! In ker so ga odpustili, je jasno, da ekonomija toliko časa ne bo uspevala, dokler ne bo dobila takega vrtnarja in upravnika, ki bosta delala v sporazumu z vodstvom zadruge. Sploh bo moralo vodstvo brestaniške zadruge spoznati, da ima vso pravico in tudi dolžnost nastaviti na ekonomiji take ljudi, ki bodo vse svoje sposobnosti posvečali njenemu napredku. Večni primanjkljaji bodo vsekakor slabili ne le moč ekonomije, marveč bodo dajali kaj slabo luč vsej brestaniški zadrugi. Morda bo polletni občni zbor dal priložnost, da se zadrugi enkrat za vselej temeljito pomenijo o ekonomiji in ji pomagajo do boljšega razvoja. Pogojev za to ne manjka.

V Vidmu-Krškem so začeli graditi vodovod

Uresničitev dolgoletne želje

Prejšnjo soboto so v Vidmu-Krškem začeli z gradnjo vodovoda. Cesto kopljejo od mostu proti mestu, delajo pa tudi na mostu, ker bo vodovod speljan preko njega.

Pri občinskem LO je režijski in strokovni odbor za gradnjo vodovoda. Prvi je sestavljen iz prebivalcev mesta, ki vodijo organizacijo dela, v drugem so pa strokovnjaki.

Mnogo skrbi je občinskemu ljudskemu odboru prizadejala cestna uprava, ki ne uvidi potrebe vodovoda v Krškem, ampak gleda le na zaščito ceste. Prav zaradi tega je bilo več nepotrebnih potovanj v Celje na sekcijo cestne uprave. Razni strokovnjaki bi morali povedati, kaj je treba ukreniti in dati natančna navodila, ne pa da vsak drug dan zahtevajo nova poročila in podatke. Tamkaj pa menda še vedno mislijo, da so ljudje zaradi njih na svetu, ne pa da so ti strokovnjaki zato tukaj, da dajo potrebne nasvete in navodila, kako naj se dela čim bolj strokovno, hitro in poceni.

Člani režijskega odbora so obiskali slehernega prebivalca mesta, da bodo pomagali s prostovoljnimi deli.

Občinski ljudski odbor je poleg vodovodnega materiala zagotovil še 3 in pol milijona din za tekoča dela, medtem ko so celotni stroški vodovoda preračunani na 18 milijonov dinarjev.

Vodovod grade na desnem bregu Save. Treba bo še izdelati načrt za gradnjo vodovoda na levem bregu mesta in dopolniti omrežje še za Leskovec.

Z gradnjo so tako rekoč šele pričeli, vendar se že sedaj ukvarjajo z mislijo na kanalizacijo. Ko bo vodovod skončan, bo hkrati porastla poraba vode in treba bo misliti, kam bo porab-

ljena voda odtekala. Načrti za kanalizacijo so zagotovljeni, niso pa zagotovljena finančna sredstva, zato nameravajo začeti z gradnjo kanalizacije šele prihodnje leto.

V začetku meseca septembra je bila v Ljubljani revizija bazenskega vodovoda Dobrava-Senovo-Brestanica-Vidmu-Krško.

Komisija je projekt investicijskega programa tega bazenskega vodovoda zavrnila in ga poslala projektantu v dopolnitev. Gradnja tega medkrajevnega

vodovoda je nujna, zlasti še, ker je možno, da Roto tovarna, od koder bo voda napeljana v mesto, s svojo proizvodnjo vodo okuži in bi tedaj mesto čez noč ostalo brez vode.

Vodovod je dolgoletna želja Krčanov. Po dolgem času so vendarle začeli z delom. Če bodo prebivalci pomagali s prostovoljnimi deli, potem bo vodovod skončan do 29. novembra t. l. Da bodo dela zagotovljena do določenega roka, bo treba zaviti rokave.

Delo španskih borcev v Sloveniji

V načrtu: postavitve spomenika in izdaja almanaha

Delo sekcije bivših španskih borcev pri GO ZB Slovenije se je v zadnjem času precej poživilo. Lep napredek pri sekciji je zlasti opaziti po zadnji lanskoletni konferenci. Tesno je povezana z vsemi španskimi borci po Sloveniji itd. Da je vse to dosegla, je v precejšnji meri tudi zasluga GO ZB NOV Slovenije s tovarišem Matijem Mačkom na čelu.

Danes so španski borci pred dvema pomembnima nalaganjima. Skenili so, da bodo postavili spomenik vsem slovenskim borcem, ki so padli v borbi za svobodo Španije v letih 1936 do 1939, in vsem tistim, ki so se po borbi v Španiji vrnili v domovino in tukaj nadaljevali boj v NOV za svobodo lastnega naroda. Spomenik, ki bo stal ob Celovški cesti v Ljubljani, bo izdelal znani arhitekt ing. Glanc. Spomenik bo iz sivca granita z alegoričnimi plastičnimi podobami, ki bodo predstavljale značilnost boja v Španiji s po-

vezavo borbe NOV v Sloveniji. Visok bo približno 10 metrov, širok pa okoli 6 metrov.

Hkrati namerava sekcija izdati tudi Almanah bivših španskih borcev, ki ga bodo napisali borci sami, opremljen pa bo s številnimi fotografijami o borbi v Španiji. Ta knjiga spominov na tista težka leta bo gotovo povsod naletela na veliko zanimanje, saj do danes še razmeroma malo vemo o tej veliki borbi španskega ljudstva in mednarodnih brigad za svobodo.

Sredstva za zgraditve spomenika bodo španski borci nabirali iz prostovoljnih prispevkov tovarn, podjetij in okrajnih ter občinskih odborov Slovenije. Nekateri ljudski odbori so že zagotovili svoj prispevek kakor tudi nekatera podjetja. Vsekakor pa bodo prav gotovo tudi vsa ostala podjetja in občine pokazale dovolj zanimanja za zgraditve tega spomenika. Španski borci menijo, da ne bo nikogar, ki bi rekel — ne!

Bolniški izostanki manjšajo uspehe zagorskih rudarjev

Skoro neverjetno: letos je napravil nekaj 30 delovnih dni — Simulanti in resnično bolni

Čakalnice zdravniških ambulant v Zagorju so vsak dan prenapolnjene. Delovni ljudje prihajajo v te prostore zato, da bi jim zdravniki vrnili zdravje, ki so ga izgubili na delu.

Zal je med njimi mnogo takih delomraznežev, ki seditjo, da jim bodo zdravniki dali večdnevni bolezenski dopust in da bodo kot »bolni« lahko opravljali doma razna dela.

Spominjam se primera, ko je zdravnik nudil zavarovancu vso pomoč, le-ta pa ga je na hodniku psoval, ker mu ni dal več bolezenskega dopusta.

Največ delovnih izostankov ima rudnik Zagorje. Menda ni meseca, da rudnik ne bi prekoračil dovoljenega odstotka bolujočih in seve moral zategadelj plačati visoke zneske socialnemu zavarovanju. Koliko koristneje bi se lahko denar uporabil za sto drugih name-

nov, ni treba posebej poudarjati. Sicer pa: načelo, ki smo ga že zdavnaj uveljavili, da omogočimo bolnemu vso nego in skrb, še velja. Zatorej pa naj velja večja pozornost tistim, ki ugodnosti zavarovanja na vse načine izkoriščajo.

Pri rudniku Zagorje imajo celo primere, da je neki delavec letos delal le 30 dni, morda nekaj več, ves preostali čas pa je bolehal ali drugače izkoristil podjetje. Mož ni proletarec, marveč tam nekeje a Partizanskega vrha. Pri rudniku je še več podobnih delomraznežev. Nekaj je povsem razumljivo: če delavski svet podjetja ne bo trdo stopil na prste takšnim in podobnim brezvestnežem, bo še dolgo plačeval večje dajatve socialnemu zavarovanju. Ne gre zanikati, da ima rudnik zaposlenih precej invalidov in takšnih, ki so izgubili zdravje pri delu, vendar mnogi kljub temu,

da so potrebni zdravniške nege, delajo. Nič čudnega torej, če razni simulanti manjšajo delovne uspehe zagorskih rudarjev. Vprašanje je, koliko časa bo rudar — tisti rudar, ki si dan za dnem prizadeva večati uspehe rudnika, ostal križem rok! In kaj bo pripomnil k temu sindikat!

Ni še dolgo tega, ko sem bil v zagorskem Zdravstvenem domu. K zdravniku je prišel rudar, ki mu je odločno povedal, naj gre v ambulantno. Ne, rudar tega ni hotel! Hotel je, da bi mu zdravnik odobril bolezenski dopust, da bi lahko odšel domov. Ni bil Zagorčan! Po tem sodeč mož ni bil bolan, hotel je le dopust, seve plačan dopust, in odti domov. Ambulanta mu ni dala!

Takih primerov je še več! Dobro je to, da ga je zdravnik spoznal in mu energično odbil neupravičeno zahtevo. (v)

Zanimivosti iz Bruslja

Ob prihodu v Bruselj, glavno mesto Belgije, so nam pokazali »Steber kongresa«, ki je hkrati tudi spomenik neznanemu padlemu vojaku iz prve svetovne vojne. Baže ga je izbral slepec izmed večjega števila v prvi vojni padlih vojakov, ki jih niso mogli identificirati. Na vrhu spomenika je kip prvega belgijskega kralja Leopolda I., na ploščah ob strani pa so vklesana imena članov prvega belgijskega parlamenta iz leta 1830, ko se je Belgija z revolucijo odcepila od Nizozemske.

Kraljevi park ne bi bil nič posebnega, če ne bi bil zgodovinski pomemben. V njem so se namreč leta 1830 borili belgijski patrioti. Skozi krošnje dreves smo ugledali znamenito sodno palačo z veliko kupolo, ki so jo Nemci ob umiku zažgali. Po vojni so jo spet obnovili, na njej pa namestili televizijsko anteno, ki se vidi dvajset kilometrov daleč. Ko smo šli mimo kraljeve palače, je na njej vihrala zastava, ki je oznanjala, da se v njej mudi kralj. Pred vhodom v palačo so pravkar zamenjali stražo, pri čemer so se seveda natančno držali predpisane ceremoniale.

Popoldne smo si ogledali veliko razstavišče v izgradnji, kjer bo leta 1958 velika mednarodna razstava. Računajo, da bo na njej sodelovalo okrog šestdeset držav, med njimi tudi Jugoslavija. Razstavo bo po nekaterih verjetnostnih računih obiskalo več kot 30 milijonov ljudi. Obiskovalci razstave bodo že na meji

Belgije lahko povedali svoje posebne želje glede stanovanja, parkiranja in tako dalje. Ko bodo prispeli na razstavo, bo natančno ustrezno po njihovih željah. Inženir, ki nam je pripovedoval o vsem tem, nam seveda ni povedal, da se bodo teh uslug lahko poslužili samo peščici ljudi, ki pa jih med 30 milijoni obiskovalcev ne bo bogve kako veliko...

Pravo predstavo o tem bodočem mednarodnem razstavišču lahko dobimo, če vemo, da bodo samo paviljoni treh držav — ZDA, Sovjetske zveze in Francije zavzemali 75.000 kvadratnih metrov površine. Jugoslovanski paviljon bo imel nekaj manj kot 3.000 kvadratnih metrov površine. Površina vseh paviljonov skupaj bo merila približno 350.000 kvadratnih metrov, kar je nekajkrat več, kot znaša površina zagrebškega velesejma.

Investitor te mednarodne razstave je država, vendar bo velik del stroškov odpadel na državo, ki bodo na svoje stroške zgradile svoje paviljone. Načrte zanje bodo lahko izdelali njihovi domači arhitekti, vendar bo morala vsak načrt pregledati še posebna tehnična komisija, ki bo skrbela zato, da bodo paviljoni tudi v estetskem pogledu ustrezali okolju. Stanovanjske zgradbe bodo zgradili privatni ki, ki si od tega obetajo velik dobiček.

S pripravljenimi deli za zgraditev razstavišča so začeli lanskega oktobra. Sedaj je že zaposleno na gradbišču okrog

2.000 ljudi, ki so v tem času izkopali več kot 250 tisoč kubičnih metrov zemlje. Pravkar kopljejo tunel za tramvaj, ki bo pod razstaviščem. Tunel se bo končal precej daleč od razstavišča, tako da obiskovalci razstavišča sploh ne bodo videli tramvajev, ker bo speljan pod njim. Zgradili bodo tudi daljšo nadzemsko cesto, ki bo držala k spomeniku kralja Leopolda I. Na sredi razstavišča bo stala molekula. Posamezni atomi bodo povezani med seboj s stopnicami, v notranjosti atomov pa bodo seveda razstavni prostori. Na vrhu molekule, ki bo visoka 110 metrov in široka 22 metrov, bo moderna restavracija.

Stroški izgradnje razstavišča bodo precej veliki. Pravo predstavo o njih dobimo, če vemo, da bo samo izgradnja tunela za tramvaj stala okrog 33 milijonov belgijskih frankov, izgradnja velike hale, ki bo merila okrog 22.000 kvadratnih metrov,

bo stala 45 milijonov belgijskih frankov. Stroški za izgradnjo molekule, številnih paviljonov, nadzemne ceste in drugih objektov, ter za ureditev krasnega parka, v katerem bodo ponochi vsa drevesa razsvetljena, pa bodo šli v milijarde. Verjeti pa moramo seveda tudi, da se bodo stroški za to razstavišče bogato obrestovali.

Majhen fantek v Bruslju przbuja pozornost vseh tujcev iz vseh koncev sveta. To je kip, ki predstavlja nagega fantika pri lulanju. Legenda pripoveduje o tej bruseljski znamenitosti, da se je nekoč izgubil fantek nekega premožnega meščana. Po dolgem iskanju so našli tega fantika na mestu, kjer sedaj stoji ta kip, in sicer v isti pozi. V zahvalo, da so našli tega izgubljenega dečka, je srečna družina dala postaviti spomenik, ki se je ohranil še do danes. Sicer pa to ne bi bilo tako važno. Bolj važno je namreč to, da je ta kip

Eden od lepih predelov Bruslja

postal predmet boja med socialisti in katoliki. Slednji so namreč zagnali vik in krik, češ da je kipec pohujšljiv, da je nemoralen, nesramen in ne vem kaj še vse. V tej težki borbi so zmagali socialisti. Malemu nedolžnemu dečku se ni treba več bati, da bi moral nositi obleko. V Adamovem kostumu lahko svobodno opravlja svojo naravno potrebo, ne da bi se mu bilo treba tega sramovati. To pa ga prav gotovo zelo zabava. Njegov obrazek se je namreč razširil v poreden nasmeh, kakor da bi se hotel ponorčevati iz vseh, ki pridigujejo zlagano in dvolično moralno. Vseč pa mu je bilo to, da se danes mimoidoče dame več ne obračajo od njega, ampak celo prihajajo k njegovi ograji in ga občudujejo. Mnoge ga celo fotografirajo, da bi ga lahko imele v sliki doma na svoji posteljni omari kot mičen, drag spomin. Celu njegovim vrstnikom, malim bruseljskim paglavcem, več ni prepovedano hoditi v njegovo bližino in mu pomagati pri težkem opravljanju...

Zanimiv je bil tudi ogled velike pekarnice bruseljske potrošniške zadruge. Ta pekarna speče dnevno okrog 20.000 hlebov kruha. Posloprodaja nam je povedala, da pečejo 84 različnih oblik in 16 kvalitet kruha. Zadnje čase so povečali tudi proizvodnjo peciva. Danes pečejo že 62 različnih oblik peciva, ki ga prodajajo po celi Belgiji. Zanimivo je, da od skupne proizvodnje kruha prodajo samo 20% v svojih prodajalnah, medtem ko ostalih 80% razvozijo po domovnih članov zadruge. Kruh zavijajo tudi v celofanski papir, medtem ko pri nas ne moremo

Predmet spora med belgijskimi socialisti in katoliki

pripraviti naše peke, da bi kruh vsaj prijemali s papirjem...

Po ogledu pekarnice nas je direktor kooperative povabil v pisarno, kjer nas je pogostil z vinom in pecivom. Precej obširno nam je obrazložil zgodovino te socialistične ustanove, ki vključuje samo v Bruslju okrog 30 tisoč družin. Naloga te ne demokratskih principih zgrajene socialistične organizacije je, da nudi svojim članom blago po najnižjih cenah in svoje družabne prostore, kjer se lahko politično, kulturno, športno in drugače izživljajo. To se pravi, da socialistične kooperativne služijo tudi političnim ciljem socialistične stranke.

SEM TER TJA PO DOBOVI IN OKOLICI

Pri ljudeh ob Savi in Sotli

Mostec in Čateške Toplice sta kot ena vas

Vas Mostec je na drugi strani Čateških Toplic ob Savi. Vas sestavlja 32 h s s 180 prebivalci. Velik brod prevaža dan na dan ljudi z ene strani Save na drugo. Franc Merslavič, čolnar, mi je povedal, da prepelje dnevno okrog sto ljudi čez Savo, še več pa živine. Kmetije z Mosteca imajo na drugi strani Save

glavne v Zagreb, Ljubljano, Celje in Maribor, na drobno pa jih razpečavajo še po vsej Sloveniji, Hrvaški in Bosni.

Ker so — kot že omenjeno — delavniški prostori pretesni, mislijo na graditev novega poslopja. V bližini mizarske delavnice imajo stavbno parcelo, načrti so že v delu, tako, da če bodo dobili kredit, bodo prihodnje leto pričeli z gradnjo. Z izgradnjo novega objekta bi lahko nemoteno povečali in izboljšali proizvodnjo.

Pravkar skločavajo svojo zimsko kolekcijo. Delo imajo razporejeno tako, da preko zime izdelujejo spomladanske in poletne pletenine, čez poletje pripravljajo zimsko oblačila, seveda po zadnji modi.

Zdravilišče Čateške Toplice

delali samo stavbne pohištva, temveč tudi ostalo opremo za vojni tako rekoč z golimi rokami, je doslej le opravil veliko nalogo v naši domovini, zato zasluži za svoje poštovno delo vse priznanje.

Podjetje za popravilo železniških voz se bori z vsakodnevnimi težavam

Podjetje za popravilo železniških voz v Dobovi je pred kratkim odpuščalo 17 svojih delavcev. Ljudje se sprašujejo, kaj je temu vzrok. To podjetje zaposluje 110 ljudi, od katerih jih je ena tretjina kvalificiranih. Vozove dobiva podjetje v popravilo iz pregledniških postojank, kot so to:

snajejo z voz vse dele koles in jih prestružijo, medtem ko je kapitalno remont vagonov vsakega devet let, ko morajo železniški voz popolnoma razdreti in ga v celoti na novo sestaviti. Njihov letni delovni plan je predvideval popravilo 500 vozov srednjih in kapitalnih okvar in okrog 2000 vozov s tekočimi okvarami. Pri rebalansu plana se je pa pokazalo, da je znatno večja potreba popraviljanja lokomotiv, verjetno zaradi porasta cen, in tako so po vsej državi sorodnim delavnicam zmanjšali plan. Ker je zmanjšan plan dela, so se znižale seveda tudi normirane delovne ure (celo leto opravilo 182.000 normiranih ur, to se pravi, da opravi 1 delevec mesečno 208 normiranih ur in s tem tudi število zaposlenih delavcev. Že nekaj mesecev ne dobo v popravilo dovolj železniških vozov, zato morajo v taki »krizi« datjati delavcem nepredvidene dopuste. Povečali so tekoče popravilo in revizijo zavor.

Podjetje je odvisno od ZTP, s katerim ima pogodbo za normirane ure, ki jih lahko zmanjšajo ali pa povečajo za 5 odst. Ker jim pramankuje postojanka, imajo namen graditi pomožno delavnico in skladišče kot provizorij. Načrti in vse ostalo je potrjeno, z gradnjo pa ne morejo pričeti, ker od okrajnega ljudskega odbora še niso dobili zadevne odločbe. Lahko bi delali v svoji režiji in jim tako ne bi bilo treba odpuščati delavcev.

To so v glavnem težave tega podjetja, ki pa jih bo, kot že večkrat poprej, prebrodilo.

Pa še nekaj bodic...

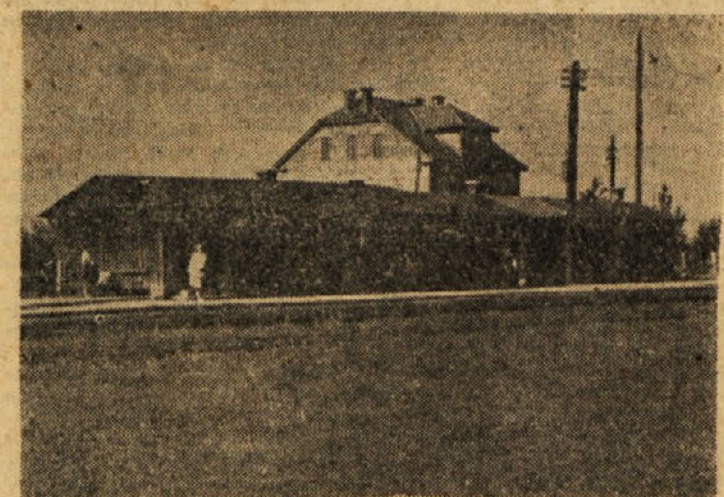
Kmetijska zadruga v Dobovi je imela svojo pekarno. Kolikor časa je ta pekarna obstajala, je imela iz meseca v mesec večjo izgubo. Ker je bilo tako stanje nevarno, se je zbralo »modro« vodstvo zadruga, da po svoji presoji izboljša stanje in stori vse, kar je potrebno za preprečitev izgube.

Dolgo so si belili glavo, ugotovili so in končno prišli do enotnega zaključka: »Pekarno bomo dali v privatno last!« Rečeno — storjeno!

Ze nekaj časa vodi privatno pekarno v Dobovi bivši upravnik pekarnar KZ. Toda računali so se sedaj naenkrat obrnili: namesto izgube je vedno večji dobiček! Kako, čemu, zakaj — vprašajte njega, ker vam bo vedel najbolje povedati. Prej je delal izgubo pod firmo zadruga, sedaj pa dobiček pod svojim imenom...

Če te službena pot zanese po zaključku v Dobovo, glej, da bog opravil vse posle do zadnjega vlaka. Jaz sem namreč pred nedavnim imel smolo. Imel sem opravke v Dobovi in sem svoje posle opravil precej pozno. Vlak mi je ušel in tako

Albina Rog

Tako izgleda železniška postaja v Dobovi

Čateške Toplice

ZARADI POPLAVNEGA PODROČJA JE ONEMOGOČENA GRADNJA BAZENA — GEOLOŠKI ZAVOD IZ LJUBLJANE IŠČE GLAVNO ŽILO VRELECA

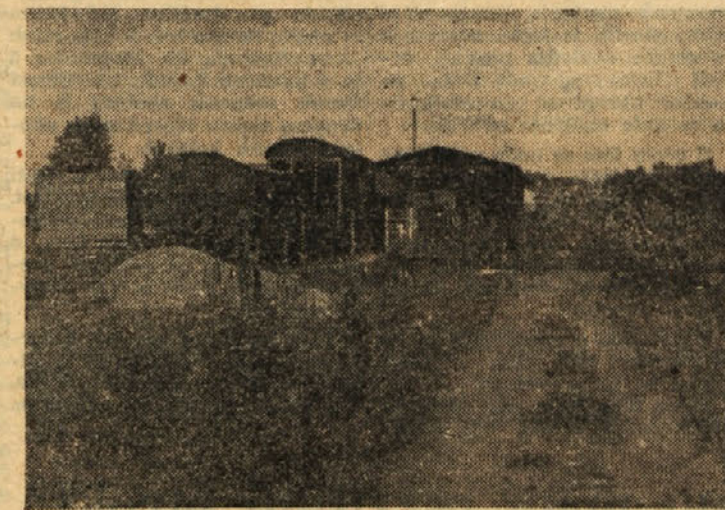
Letošnjo sezono so delali v Čateških Toplicah s polno kapaciteto. Ves čas je bilo po 120 gostov, tako da so imeli vse prostore zasedene do zadnjega kotička. Okrog 60% gostov je bilo od Zavoda za socialno varovanje, ostali, največ Hrvatje, pa so se zdravili na svoje stroške.

Sicer pa penzion v sezoni, ki traja od 16. junija do 15. septembra, ni pretirano drag. Celodnevna oskrba stane 640—780 dinarjev, pred sezono in po njej pa od 520—630 din. Če te cene primerjamo s cenami obmorskih hotelov, moramo reči, da niso visoke.

Pred leti se je mnogo govorilo in tudi pisalo o gradnji odprtega bazena v Čateških Toplicah. Iz leta v leto so čakali na ugoden trenutek, da bi poklicali komisijo na ogled prostora. No, letos je ta komisija, v kateri je bil tudi znani ing. Bloudek, res prišla. Na žalost pa so bili zaključki te komisije dobesedno porazni...

Področje Čateških Toplic je namreč poplavno. Leta 1954 je ob neurju segla voda do zgornje stopnice zdravilišča, 1. maja letos pa ni bilo dosti boljše. Ob takem času se ljudje vozijo s čolnom od zdravilišča do restavracije, kar je seveda zelo nevarno. Park, v katerega je bilo vloženo precej truda, jim ob slabem vremenu kratkotalno odnese, z njim tudi ves pesek, ki je po poteh. Po vsem tem je bila komisija mnenja, da prostora ni primeren za gradnjo bazena na prostem. Lahko bi se pa bazen zgradil levo od Čatež, to je pod Cerino, kamor bi morali potemtakem prestaviti celotno zdravilišče. Tam je svet nekoliko višji in Sava take višine ne doseže.

S tem so se torej podirli vsi načrti za nov olimpijski bazen v Čateških Toplicah, ki bi znatno povzdignil turizem v brežiški občini. Na prestatitev zdravilišča za sedaj še ni misliti. Kdo bi

Polomljenih voz nikoli ne zmanjka

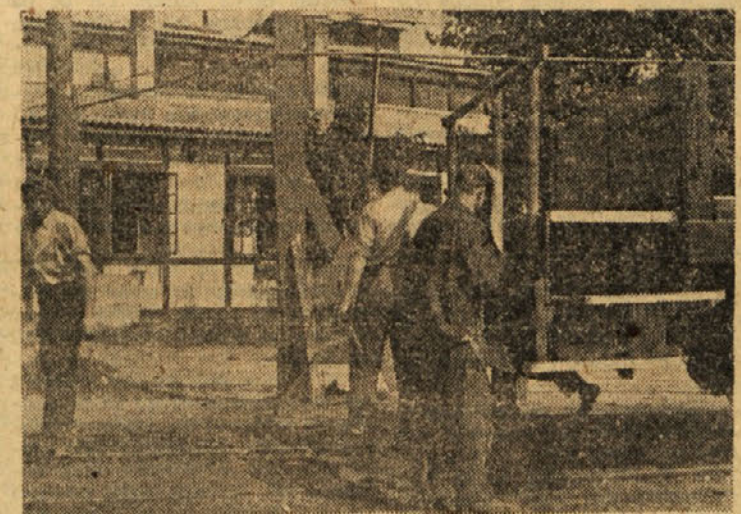
pak bi voda sama polnila kabine.

Letos so torej sezono v Čateških Toplicah uspešno končali. Gostov, stalnih in prehodnih, je bilo vedno dovolj, posebno v dnevi zagrebškega veselja. Postreženo osebje se bo v jesenskih in zimskih mesecih malo oddahnilo, kajti v času sezone je delalo dnevno tudi po 16 ur.

To bi bilo torej na kratko o Čateških Toplicah — edinem zdravilišču Spodnjega Posavja, ki bo z dograditvijo avtoceste Zagreb—Ljubljana prišlo še mnogo bolj do izraza.

Mizarsko podjetje v Dobovi

To podjetje je ustanovilo sedem dobovskih mizarjev 16. maja 1945. leta. Ob ustanovitvi svojega podjetja so dobili ne-

Popravljalnica železniških voz Dobovi

kaj orodja od Narodnega premoženja, da so lahko začeli z delom. Tračno žago so dobili od kmetijske zadruga, dobilico in čistilko pa so napravili sami.

Vsa povojna leta so imeli iz dneva v dan več naročil. Zato se je tudi število zaposlenih množilo. Sedaj je v podjetju 25 mizarjev in 6 vajencev.

Ker jim je pri delu manjkalo prostora, so prišli do zaključka, da si bodo zgradili svojo lastno delavnico. Najeli so 5 milijonov din kredita, delali so pa v svoji režiji. Danes imajo mizarji že lepo, veliko poslopje, kjer je delavnica in uprava.

Pred leti so kupili še skobelni in rezalni stroj, tako da je njihov strojni park zadovoljiv.

Ze od ustanovitve dalje delajo tu v glavnem stavbno pohištvo. Naročila so dobivali ne le v naši republiki, temveč tu-

bilo stavbnih kreditov, in ker ni bilo gradenj, je zaostalo delo tudi v dobovski mizarski delavnici. To so bili zanje najtežji časi. Varčevali so, kar je bilo v njihovih močeh. Upravnik tov. Jože Merslavič se v tistih mesecih ni posluževal vlaka, ampak je je vozil v kraje, kjer je sklepal pogodbe, s svojim kolesom.

In tako so najhujše prebrodili. Danes je že nekoliko boljše. Prav te dni so bili v razgovorih s Tovarno pohištva v Brežicah, da bi se obe podjetji združili. Končni zaključki še niso znani. Brežiška tovarna bi sklepala pogodbe in imela celotno upravo, delavnica v Dobovi pa bi izdelovala svoje izdelke po naročilu.

S tem bi se njihovo delo nekoliko spremenilo, ker ne bi

To in ono iz Dobove...

Rdeči križ ima v Dobovi nad 300 članov. Poleg članarine vplača vsak član še 10 din, tako da dobe sorodniki ob smrti člana RK namesto venca denar. Znesek ni velik, vendar marsikomu pomaga v zadregi.

Organizacija skrbi za redna predavanja, ki jih spremljajo poučni filmi, brežiški zdravniški

Ni lahko osem ur stati

pa se takim predavanjem radi odzovejo. Razen tega privreže društvo tudi izlete; pred kratkim so bili člani RK v Kostanjevici.

V Dobovi je osnovna šola s 169 učenci in nižja gimnazija s 132 dijakov. Šolska oprava — mize in stolčki — je bila nakup-

ljena za vse učilnice. Tudi streho na šoli so obnovili, nujno pa so potrebne investicije za nova tla, za kar bi bilo treba okrog pol milijona dinarjev.

Šolski odbor je zelo delaven. Na svojih sejah rešuje gospodarska, pa tudi v zgojina vprašanja, nadalje skrbi za stanovanja učiteljsstva in se seveda stalno zanima za šolske uspehe učencev.

Prav zadnje čase so se naši sodelavci razpisali o dobovski železniški postaji, o gradnji nove in še kaj. Vsak ima po svoje prav, mislim pa tole:

Dobova je prva postaja na slovenskih tleh in stara, trhla baraka je kraju vse prej kot v ponos. Skoro vedno, kadar vozi modri vlak iz Zagreba v Ljubljano, se v Dobovi ustavi za pol ure. Tuji gostje najbrž ne občudujejo lesene železniške postaje v miniaturni, ki se z ene strani že ruši.

Z dograditvijo kumrovske železniške proge bo tekla odcep tudi iz Dobove. To se pravi, da bo tu likrat železniško križišče. Mislim, da bi bilo prav, če bi se vse družbene organizacije kraja zavzele za gradnjo nove železniške postaje. Verjetno bi prebivalci tudi sami pomagali s prostovoljnimi delom in uspehi bi. Tudi v Starem gradu so si tako rekoč sami zgradili postajo in danes jo imajo. Zakaj bi tega ne mogli tudi v Dobovi, kjer so podjetja in tudi ljudi je mnogo več. Z združenimi močmi je mogoče premagati vsako, še tako težko oviro.

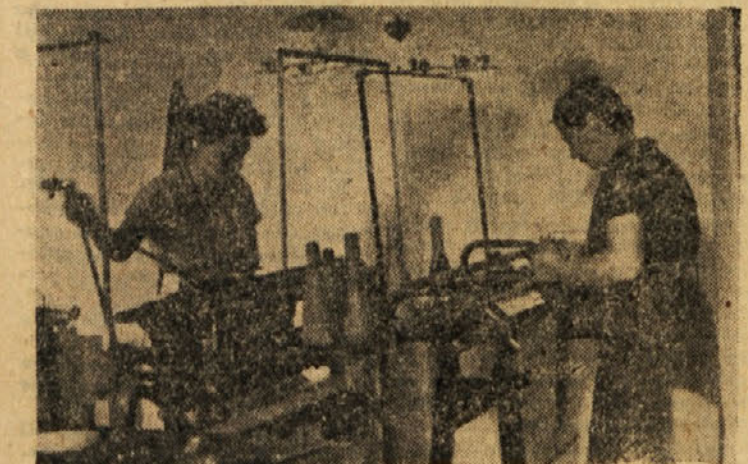
Pletilnica zaključuje zimsko kolekcijo

Ob vstopu v pletilnico, ki stoji na koncu Dobove, si človek komaj napase oči na raznovrstnih jopicah in puloverjih, ki jih imajo v vseh mogočih barvah, od strupeno zelene, lepe ciklame, pa vse do rumene, bele in črne barve. Kar težko se je ločiti od prekrasnih kompletnih smučarskih oprav, ki so danes še zelo drage.

Oglejmo si še pletilnico samo. V devetih tesnih in nekaterih tudi temnih prostorih je zapo-

sleno 32 delavk-pletelj in šivilj, 7 uslužbencev in 6 vajenk. V eni izmed sob previjajo volno iz štrn na klopke, v naslednjih treh prostorih pa teče delo na velikih pletilnih strojih. V ostalih prostorih krojijo, likajo in v skladišču sortirajo in zlagajo. Na policah, ki segajo od tal pa vse do stropa, so zvrščene moške in ženske jopce raznih krojev, otroška oblačila, izdelana iz volne in bombaža.

Svoje izdelke pošiljajo v

Delavci v dobovski Pletilnici

Ali bodo še dolgo otroški vrtci le za nekatere?

Razen na Senovem imajo v vseh središčih občin v našem okraju otroške vrtce, ki imajo tudi po več oddelkov. V teh vrtcih so v pretežni večini otroci zaposlenih staršev. Ker je vedno več kandidatov za vrtce, prostorov in vzgojiteljic pa primanjkuje, se sprejemajo le otroci zaposlenih mater. Vprašanje nastane, če so res samo ti otroci upravičeni do vzgoje v otroških vrtcih? To stališče zavetništva otrok ni povsem upravičeno. Otroci, ki preživijo eno, dve ali več let pod skrbnim vodstvom otroških vzgojiteljic, v šoli potem lažje dojemajo. To razliko najbolj občutijo učiteljice prvih razredov. Lahko bi rekli, da jih celo moti, ker so v razredu nekateri učenci bolj, drugi pa manj razgledani.

Da bi prišli v šolo otroci s približno enakim obzorjem, bi bilo nujno, da imajo za seboj vsaj eno leto otroškega vrtca. O tem so že razpravljali na raznih sestankih družin prijateljev mladine in ostalih organizacijah. Trenutno se tega še ne da doseči. Otroški vrtci se morajo namreč po večini sami vzdrževati. Starši prispevajo tudi do 150 din za vsakega otroka, ker vrtci so po večini odvisni od teh prispevkov. Prav zato bi morali stroške za vrtce na vsak način vnesti v redne občinske proračune, tako da ne bi bile zajamčene le plače vzgojiteljic, ampak da bi vrtci iz teh proračunskih sredstev lahko kupovali še učila, kurivo, plačevali čistilko in najemnine. Če bi sčasoma uvedli obvezan obisk otrok v otroških vrtcih, bi prav gotovo ne bilo več takega povpraševanja po prostorih.

V Vidnu-Krškem sta dva otroška vrtca. Na levem bregu Save ima vrtce še kar lične prostore. Vse drugace pa je v vrtcu v Krškem. Pred leti so spraznili skladišče in ga pre-

uredili za otroški vrtce. Ker je bil na tleh beton, je DPM preskrbelo lesenitna tla. S tem se je vrtce vsaj nekoliko izboljšal. Za otroke pa kljub temu ni bil to najbolj primeren prostor, saj so stene precej vlažne. Pred kratkim so se zbrale članice društva »Žena in dom« v DPM ter razpravljale o pomanjkljivosti omenjenega vrtca. Na pobudo le-teh je sanitarni inšpektor pregledal prostor in izdal odločbo o njegovi ureditvi. Naj-

Borba proti raku v Trbovljah

Poleg mnogih človeškemu zdravju nevarnih bolezni, proti katerim se danes bori človeštvo, imamo vrsto takih, katerih zdravljenje je zelo težko, v posameznih primerih pa, če se bolezen pravočasno ne odkrije, celo nemogoče.

Med te bolezni sodi tudi rak. Bolnik, ki zboli za njim, v težjih primerih ni pomoči, navzlic še tako dobri bolniški negi in oskrbi.

Zaradi tega se je treba proti tej bolezni boriti že takoj od začetka, ko se pokažejo prva znamenja obolenja. Da pa bi to lahko storili, je treba znamenja rakastega obolenja poznati, vedeti kako se odkrijejo in kakšni ukrepi so potrebni, če se rakasto obolenje odkrije.

Z vsem tem se bodo naše žene lahko spoznale na predavanjih »Borba proti raku«, ki jih bo vodil tov. dr. Stojan Cergol meseca oktobra t.l. Predavanja bodo organizirana po vseh rajonih SZDL in okoliških krajih občine Trbovlje.

Vzporedno s predavanji se bo prikazoval tudi film o raku »Jutri bo že prepozno«.

Poleg tega bodo naše žene na predavanjih dobile tudi navo-

težja je ugotovitev, da vrtce v Krškem nima stranišče, ki ni niti primerno niti v okras mestu.

Povsem izgleda, da bodo te prostore v Tednu otroka zaprli. Občinski ljudski odbor je postavil pred nalogo, da uredi oziroma zagotovi nove prostore za naše malčke. Upamo, da se bo v Tednu otroka uresničila velika želja staršev, namreč da bodo ob enem odprli nov otroški vrtce.

dila in pojasnila v zvezi z zgrajbnimi pregledi, namenjenimi predvsem odkrivanju rakastih obolenj, ki se bodo pričeli meseca novembra t.l.

Da so predavanja o raku kakor tudi zdravniški pregledi za vse naše žene nujno potrebni, govori to, da so rakasta obolenja v bivšem okraju Trbovlje v preteklem letu porasla, in je nujno potrebna akcija, da to bolezen že v kalu zatremo.

Iz zdravstvene statistike razvidimo, da so bila rakasta obolenja v bivšem trboveljskem okraju zelo številna. Za rakom je umrlo lansko leto v Trbovljah 18, v Zagorju 21, Hrastniku 5 in v Radetah 6 ljudi. Umrljivost zaradi rakastih obolenj je na drugem mestu izpred vseh obolenj ostalih bolezni.

Res je, da akcije »Borba proti raku« ne amemo podcenjevati. Želja je, da se naše žene polnoštevilno udeležijo predavanj o raku, zlasti pa zdravniških pregledov, ki se bodo pričeli meseca novembra.

Naše geslo naj bo: Vsi v borbo proti raku, kajti bolje je odkriti rakasto obolenje danes, ker jutri zna biti že prepozno. AM

nih šolah ne bodo napredovali, bo potrebno tu vprašanje rešiti na kakršenkoli drug način. Morda bi bilo uместno, da se ustanovi v okraju pomožna šola za duševno zaostale učence, ki bi bili pod internatsko oskrbo. Jasno je, da bi bilo to povezano z velikimi stroški. Če pa pomislimo, da bi spravili takšne otroke s pomožno šolo do končnega poklica, bi bili ti stroški vendarle poplačani. Drugače ti otroci družbi ne bodo v korist, pač pa jih bo morala vzdrževati.

V bivšem trboveljskem okraju so že pomožne šole, kjer se dosti otrok usposablja in dobiva v njih potrebno izobrazbo za poznejše življenje. V Spodnjem Posavju teh šol ni. Ker je pa po vsej verjetnosti v bivšem krškem okraju več primerov duševno zaostalih otrok, naj bi odgovorni činitelji razmislili predvsem v Tednu otroka, kako tem otrokom pomagati, prav tako tudi njihovim staršem s tem, da se tudi tem otrokom omogoči redno šolanje in lažja pot do poklica.

Težnja po centralni pomožni šoli je upravičena. Da bi se po različnih krajih odpirali pomožni razredi, ne bi bilo možno, niti pravilno, saj ni duševno za-

Začel se je čas učenja. Vmes pa mladež le še najde proste urice za ogled slikanic

Kako je na vodenski šoli v Trbovljah?

Lepo naj bi začeli, toda...

Vsak začetek je težak, je pa lahko tudi lep, vendar letos ni uspelo šoli na Vodah, da bi pripravila začetnikom sprejem, ki bi jim ostal v trajnem spominu. Že tako vstopajo v šolo prvenici s tesnobo in sru, ki pa hitro mine, če jih čaka v razredu pripravljen sprejem. Prijazen in nasmejan obraz ter dobra, topla beseda. Vse to je bilo opravljeno letos le na pol, ker se je zbralo v dveh elementarnih razredih okoli 200 novincev. Poleg teh pa so se pozanimali za prvi vstop v šolo tudi starši in tako so bili ti razredi prenapolnjeni, začetno delo pa skoraj onemogočeno.

Šola obiskuje to leto preko 800 učencev, dasi je bila letos izvršena nova razmejitev obeh šolskih okolišev v trboveljski dolini in bi naj obiskovali šolo na Vodah le tisti učenci, ki sodijo v njen okoliš. Dostojno je namreč obiskovalo to šolo mnogo učencev, ki bi morali obiskovati šolo v Zg. Trbovljah. V njen okoliš so prišli s preselitvijo v novozgrajene stavbe, preseljeni pa niso bili.

Drugi vzrok tolikšnega števila učencev pa je razširitev pouka na sedmi razred oziroma razbremenitev gimnazije za 54

učencev, ki bi morali praviloma preiti na šolanje v gimnazijo, pa so ostali v petem razredu osnovne šole. Po dosedanjem pravilu naj bi učenec — ko dovrši četrti razred osnovne šole — prešel v prvi razred gimnazije. Pri vsem tem pa se pojavlja anomalija osnovna šola razbremenjuje gimnazijo tako po številu učencev kot po potrebi kadrov na gimnaziji, osnovna šola pa prevzema čimdalje več učencev, nima pa temu številu ustrežajočih učnih moči.

Tako so vsi razredi, razen dveh hospitacijskih in dveh višjih, odločno prenatrpani, saj imajo preko 40, nekateri pa tudi preko 50 učencev. Zaradi novih klopi, ki zasedajo več prostora kot prej, so pa udobnejše, so razredi polni do kraja. Seveda gre to stanje tudi na škodo šolske higijene.

Precej je bilo že govora o ustanovitvi šole v Bevkem, ki bi razbremenila vodensko šolo za dobrih 250 učencev. Ostalo pa je samo pri razgovorih, dasi bi morali odločilni činitelji realizirati ta načrt, s čimer bi se dvignila kvaliteta šolstva in pouka v našem kraju. Če pomislimo, da bo prihodnje leto od-

prt še zadnji, najvišji razred osemletke, bo na šoli 22 oddelkov s približno 900 učenci, kar prav gotovo ne bo govorilo v prid kvaliteti.

Ob koncu prejšnjega šolskega leta so se pojavili opomini, z njimi vred pa tudi obljube, da bo v teku počitnic storjeno vse potrebno, da bodo šolam na razpolago vse šolske tiskovine, učencem pa zvezki in knjige. To pa se ni zgodilo; mesec dni bo že, kar se je prideli pouk, pa nimajo učenci šolskih, razredniški pa uradnih knjig.

Na šoli je dograjena pisarna šolskega upravitelja in konferenčna soba oziroma zbornica, učiteljstvo pa nima prostora, kjer bi lahko nadaljevalo s svojim delom ob prostem času, ker v zbornici ni nikake opreme. Prav tako ni primerne sobe za shranjevanje učil, ki so sedaj izpostavljeni prahu in drugim okvaram.

Res je letos šolski proračun zmanjšan na minimum, vendar bi bilo treba zadostiti vsaj najnujnejšim potrebam, saj je šola drugi dom tolikim učencem vsi pa bi se morali vzgojiti v čim popolnejše člane naše nove socialistične družbe.

Na tem področju se mnogo dela

Sanitarni pregledi šol so potrebni

Ne le v Tednu otroka, temveč tudi prej in pozneje je treba misliti, kako nuditi čimvečje udobje otrokom v šoli in izven nje.

V občini Videm-Krško je bil sanitarni pregled vseh šol. Po tem pregledu so ugotovili, da so se v večini primerov higienske razmere po šolah močno

ostalih otrok toliko. Če bi pa imeli pomožno šolo v okrajnem merilu, bi na podlagi zdravniških pregledov in ugotovitev prosvetnih delavcev izbrali najpotrebnejše otroke in jih poslali v to šolo. Ker primanjkuje dobrih vzgojiteljev za pomožne šole, bi tedaj vse sile zbrali na eni šoli in nudili otrokom najboljše strokovno pomoč.

izboljšale. Marsikje so bila v času počitnic preurejena stranišča, obnovljene greznice in preskrbljen razni sanitarni material, ki je ob kakšni nezagodi potreben. Razredi, kakor tudi hodniki, so prebeljeni, ponekod so poskrbeli tudi nov šolski inventar, tako da so otroci prišli v čiste in udobno urejene učilnice. Upravitelji šol so precej poskrbeli tudi za okolico. Vrtovi so dobro oskrbovani, urejena so otroška igrišča, ki bodo služila pri telovadbi in v prostem času mladini.

Če bi sanitarna inšpekcija ugotovila le dobre strani, ne bi imela komisija tolikšnega uspeha, kot ga je imela sicer. Iz zapisnikov je razvidno, da je bil tudi v tej občini primer malomarnega urejanja šolske zgradbe, zlasti pa bližnje okolice. Stranišča niso bila čista, prepletala jih je pajčevina itd. Za šolo je bil kup nesnage, ki bi

se z dobro voljo lahko odstranili. V Tednu otroka ta šola ne bo več v splošno sanitarni inspekciji, ker je sedaj že očiščena in urejena.

Tudi staršem je potrebna izobrazba

Pri nas je še precej razširjeno splošno mnenje, da vzgaja otroka izključno šola. To mnenje pride nekaterim staršem večkrat prav. Če otrok napravi kakšno napako, se hitro izgovorijo: »Vsega tega je kriva šola.« Pri tem pa ne pomislijo, da mora vzgajati otroka tudi družina, ki mu daje prve napotke za življenje.

Društva prijateljev mladine v našem okraju skušajo to staro miselnost zatreti. Zato bodo v Tednu otroka priredili po vseh središčih, kakor tudi v nekaterih vaseh, predavanja. Prav tako bodo na vseh šolah v tem tednu roditeljski sestanki.

Kam z duševno manj razvitimi otroki?

V spodnjem delu Posavja, predvsem v vinorodnih predelih je nekaj otrok, ki so duševno zaostali. To dejstvo bi lahko poploščili. Za primer naj navedemo predele v okolici Velikega Trna. V tem kraju je osnovna šola, ki ima okrog 150 učencev. V prvem razredu je nekaj otrok, ki težje dojemajo učno snov. Izraziti pa so trije primeri. Čeprav hodijo ti otroci v šolo že več let, se niso sko-

raj ničesar naučili. Se huje pa je to, da med poukom vstajajo, prepevajo ali pa celo zapustijo razred brez dovoljenja. Vse to početje neprijetno vpliva na ostale učence, obenem pa moti pouk.

Ker je takih primerov več, se bo treba za take otroke pobrihati, ker se poraja vprašanje, kakšna bo njihova bodočnost? Tudi starši bi radi spravili svoje otroke do kruha. Ker v red-

Precej se jih je zbralo pred fotografo...

Jože Stok — Korotan:

18

(Nadaljevanje)

Partizanska godba

Se dva dni so godbeniki prebili v Predgradu, nato pa so jo odbrusili čez hrib v Belo Kraljino. V Tančah gori so imeli krajši počitek, nato pa so odrinili v Dragovanjo vas. Tam so se razmestili — v vsako hišo po pet mož. Vsačani so jih sprejeli zelo lepo, jim postregli z večerjo in pripravili topla ležišča.

Z dnem so godbeniki odšli v Dobljce, kjer so naleteli na mnogo znancev iz revirjev. To so bili rudarji Lojze Kirn, Edvard Azman, Karel Kumlanec, Franc Kosem, Rudolf Sinkovec, Boltežar Ramšak, Ivan Cvikel, Franc Vizonšek, Viktor Ivane in drugi, ki so bili po prihodu v partizane poslani v rudnik Kanizarica na delo. Srečanje z njimi je bilo veselo doživetje. Ne samo zaradi snidenja v daljnjih krajih, temveč tudi zaradi daril, ki so jih godbeniki dobili od Rudarjev. Ti so namreč dobivali plačo in so imeli denar, tobak, sol in celo pižamo in kaj dobre za pod zob. Rudarji so res dobro pogostili svoje godbenike, ob slovesu pa jim želeli po rudarsko — Srečno!

Napreje! Onolndne je Brunova četa odrinila skozi Črnomelj v Vrano-

viče, kjer je prespala noč, zjutraj pa odražala skozi Semeč v Črmošnjice v Podhosto. Tam je bilo poveljstvo VII. korpusa. Godbeniki so slabo naleteli; kosilo je bilo že razdeljeno, hiše pa vse zasedene do zadnjega kotička. Ker so bili po trideset kilometrov dolgem maršu zelo utrujeni, so bili zadovoljni, da so na skedenju našli steljo in legli k počitku.

Zvečer se je godba sesla s frontnim gledališčem in odšla v Dolenske Toplice, kjer so skupno priredili kulturni program. Sprva so bili sicer malo nerazgovorni, ker jih je vznemirjalo sovrano streljanje na bližnjem gričku. Toda program se je pa kljub temu začel in je bil zelo pisan. Najprej je godba zaigrala koračnico, nato pa je šef propagandnega oddelka korpusa Simčič dal govoril o osvoboditvi Beograda.

Ekipa frontnega gledališča je nastopila z reportažo »Tri leta borbe«, ki je vse poslušalce tako ganila, da so imeli nekateri solze v očeh. Zatem so godbeniki igrali uverturo »Titus«. V razpredilo in za smeh so spet poskrbeli igralci s partizanskim zvočnim tednikom. Za zaključek

pa je godba uredila koračnico VII. korpusa. Ker sovrana nevarnost se ni minila, so se vasičani po končani prireditvi razšli.

Glasbena četa je odhitela v Poljane. Tam je prenočila, zjutraj pa odpotovala v Belo Kraljino. V Vranovcih so se borili razmestili na treh domačijah. Življenje je bilo zelo borno. Kuhar Milan ni imel kaj kuhati. Zato so šli v akcijo vsi borci, da so nabrali krompirja, korenja in repe, zeljnih štorov in fižola, in tako napolnili prazne lonce. Ko jim je stara ženica dala kepo čevrkov, so si pripravili še kar dobro kosilo.

Rotar je imel cel dan polno brivnico zgornjih in šaljih strank — godbenikov. Skupna mladost je čisti dan prala perilo, intendant pa je poiskal pločevinarstveni benčinski sod in organiziral čiščenje oblek na vodni pari. Ko je prva skupina dobila nazaj grdo zmečkane obleke, je začel Kirn podgrijati. Pod naramnico svoje bluze je namreč našel tri žive tankete. Jezno je zaljubljal svojo obleko v parnik in siknil skozi zobe.

»Preklete vidre!... Le kako, hudiča ste se izmuznile poginuti!«

»I, kako!« ga je na videz resno podražil Zalokar: »Najbrž so bile v zaklonu za tankovskimi oklepom.«

»Primojduš, te mrhe ne crknejo tudi, če jih ubiješ!« je še zarobantil Kirn in odpelal proti kuhinji.

V Vranovcih ni bilo prostora za skupne vaje. Zato se je godba 28. oktobra preselila v bližnji Gradac. Gradac je zelo priulna vas, ki jo lena reka Lahinja deli na dva dela, od nje pa se vije železnica Novo mesto — Karlovac. V vasi je tudi lep grad, v katerem je bila občinska šola VDV. Most čez Lahinjo je bil tedaj porušen in ga je popravljala gradbena ekipa Komande vojnega področja.

Večidel godbe se je nastanil v vaški gostilni pri Dimu, kjer je bil prostoren lokal za skupne vaje; nekaj jih je šlo v mlino, trije pa h kmetu Kravcu. Vsi vasičani so bili zelo prijazni in so sprejeli godbenike ljubezljivo in s pravdo belokranjsko toplino. Godbeniki so si uredili v vasi prijazno domovanje. Začeli so s sistematičnimi vajami, premlevali vojaška in politična poročila, imeli so strokovne in partijske sestanke, v prostem času pa so pomagali vasičanom opravljati domača dela. Ob vsčerih so radi kramljali z domačini, zbijali šale, prepevali, včasih pa pogledali tudi v kakšen kozarec. Bili so razbremenjeni vsakdanjega dela, ki ga je opravljala Milka Kunst, katero jim je Komanda vojnega področja dodelila za gospodinjstvo. Bila je pridna

kot mravlja. Za vse člane godbe je prala perilo, ga šivala in krpalala.

Popoldne in ob večerih so godbeniki radi zahajali v Črnomelj, kjer so obiskovali znanca in se z njimi pogovarjali. Tam so včasih zbrali toliko lir, da bi privoščili kozarec pižame ali ščepce tobaka. Vendar je bilo to kar drago: liter vina je veljal 35 lir, dekagram tobaka pa 30 lir. Sol je bilo še težje stakniti.

Zivljenje partizanskega orkestra na pihala je teklo normalno naprej. Nenadoma pa je Kumlanec začel bolehati. Ko se je neke noči vrnil iz Črnomlja, ga je začelo močno kriviti. Popadla ga je čudna slabost in vročica. Skrbna Dimovka mu je skuhalo vinskega čaja, da se je močno preznojil. To mu je toliko pomagalo, da se je kmalu spravil pokonci, in spet je začel igrati med svojimi tovariši.

V nedeljo, 5. novembra, je bil za godbenike veseli dan. Komisar Vinko in intendant Polde sta se vrnila iz štaba korpusa, od koder sta pripeljala za vse člane nove angleške uniforme. Možje in fantje so jih bili tako veseli kot otroci prve obleke. Ko so se uniformirali, so bili res dostojni in postavni partizani.

Popoldne je prišlo v vas frontno gledališče korpusa in je skovalo z godbo priredilo v dvorani kulturni program.

Po končanem programu so godbeniki Kumlanec, Šihur, Vozovišek, Kirn in Skaza odrinili v Kanizarico na obisk k rudarjem. A niso šli praznih rok; neli so jim svoje civilne obleke, zanje pa so dobili tobak, sol in celo nekaj denarja.

Ob vrnitvi v Gradac se je petorica, ki je bila za takratne partizanske pojme zelo bogata, ustavila v Črnomlju v oficirski menzi. Tam so bili zaposleni Hrastničani Avgust in Rozika Avsenak, Milka Spajzer in Ema Oberčkal. Godbenike so sprejeli zelo priščno. Postregli so jim s priboljški, ki so jih primerno zalili. Kramljanja ni hotelo biti konec, tako da so se vrnili v Gradac šele naslednje jutro.

Po kosilu je imela godba počitek, nato pa je odšla skozi Semeč v Črmošnjice, kjer je skupno s frontnim gledališčem nastopila na prireditvi v počastitev obletnice Oktobrske revolucije. Glasbena melodija je vnesla v dvorano borbeno razpoloženje, pesmi in recitacije so privabile marsikomu solze v oči, šaljive točke gledališčnikov pa val smeha. Po končanem programu so godbeniki zaigrali za ples in prejeli v zahvalo dve barigilici vina.

Po nočnem počitku, ki je bil zelo kratek, je godba nadaljevala pot po dolini Starh žag v Črmošnjice.

(Nadaljevanje sledi)

NAŠIM DOPIŠNIKOM

Obljubili smo vam, da se bomo od časa do časa pomenili o stvareh, za katere sodimo, da so neprecenljive važnosti za naš časnik.

Zadnjič smo se pomenili o sodelovanju sploh, danes pa bi nekoliko pokramljali o vašem dosedanjem delu.

Na splošno lahko rečemo, da smo z dosedanjim načinom večjega dela dopisov, ki ste nam jih v teh mesecih pošiljali, zadovoljni. Skušali ste napisati stvari, kakor smo se domenili: kratko, jedrnat, skratka: prebivalce vaših krajev ste obveščali objektivno, brez kakvega odvečnega ali napihujenega hvaležanja. Na naši peti strani so našli bralci vedno kaj zanimivega in pravzaprav gre vam za hvala, da smo na tej strani pisali tako rekoč iz vsega Zasavja.

So pa stvari, ki nam niso všeč! Tako nam nekateri dopisniki še vedno pošiljajo dopise na več popisanih ali natipiranih straneh, čeprav je to samo neko poročilo o seji, sestanku, posvetovanju, slovesnosti, praznovanju in podobno. Večidel naših dopisnikov še ne razločimo vesti od poročila, članka ali sestavka. Prepričani smo, da hočejo z dolgiimi vestmi ali poročili pač nekako prisiliti bralca iz svojega kraja prebrati omenjeno stvar, ne pomislijo pa, da bralce najprej pregleda kratke vesti ali pa poročila, in dalje članke le takrat, kadar mu to čas dopušta.

Iz teh razlogov je naš redakcijski odbor sklenil vsa podobna dolga poročila ali članke krajšati. Za to smo se odločili predvsem zaradi tega, ker moramo pač skrbeti, da pišemo iz vseh krajev obkroja. Menimo, da bi napravili kaj slabo uslugo kakšnim krajevom, če bi danes pisali o njih ne vemo kako dolge članke, potem pa nekaj tednov niti ene vrstice. In če hočemo na teh borih osmih straneh resnično obveščati prebivalce obkroja o vseh važnih dogodkih, obnemem pa obravnavati še druge tekoče probleme, potem je to edini izhod iz zagate.

Mnogo raje bomo objavili krajše stvari, ki pa, kot rečeno, ne smejo izgubiti na svojem pomenu. Skušajte, preden se spravite k pisanju, dobro pretehtati najvažnejše, in tisto napisati. Morda bo šlo skrajša malce težje, toda prepričani smo, da boste kasneje spoznali, da je časnik v celoti mnogo pridobil. To pa je menda edina želja vseh vas in vseh nas.

Iz nekaterih večjih vasi še do danes nismo dobili kaj prida vesti in poročil. Prepričani smo, da bo tale čas, ki prihaja, omogočil tudi kmetom ali zadrušnikom in drugim ljudem, da se bodo kdaj pa kdaj vsedli za mizo in nam napisali kaj novega o svojih krajih. S tem bodo pripomogli, da bodo po časniku še raje segali vsi tisti, ki ga danes še iz nerazumljivih vzrokov nimajo.

Upamo, da smo se razumeli! Želimo pa vsekakor, da se nam bolj pridno oglašate in nič nimamo proti, če nam v enem tednu pišete večkrat. To nam bo dokaz, da zasledujete življenje v svojem kraju.

UREDNIŠTVO

BREŽICE

Komunalna banka v Brežicah. — Skladno z reorganizacijo Narodne banke se je v Trbovljah ustanovila Komunalna banka za okraj Trbovlje. Banka bo imela svoje podružnice v krajih, kjer se podružnice Narodne banke opuste. Tako je podružnica nove banke začela tudi v Brežicah posloovati 24. septembra. S tem dnem je prenehala delovati v Brežicah podružnica Narodne banke, ki je bila med najmočnejšimi v Posavju. Za direktorja Komunalne banke v Brežicah je bil imenovan tov. Ervin Blažević in upravni odbor, ki mu predseduje tov. Vinčo Vučanič, direktor trg. podjetja »Krk« v Brežicah.

Odkupne postaje v Dobovi. — Občinski LO Brežice je privoлил, da se organizira odkupna postaja »Sirovin«, podjetje za promet z odpadki v Mariboru, in odkupna postaja za živino izvoznega podjetja iz Črne gore. Obe odkupni postaji se ustanovita z namenom, da prebivalci prodajo čim več blaga in pomagajo družbi pri zbiranju surovin in izvoznega blaga.

NEPRAVILNOSTI V TRGOVSKEM PODJETJU »VITAMINKA« V TRBOVLJAH

K članku, ki smo ga objavili v zadnji številki našega tednika o nepravilnostih v trgovskem podjetju »Vitamina« v Trbovljah, dodajamo še sledeče: izmed vseh nosi največje odgovornosti materialni knjigovodja in blagajničarka tov. Kristina Kerin, ni pa s tem misljena finančna knjigovodkinja tov. Blanka Pucelj. Uredništvo

Največja skrb loških „Svo bodarjev“ je za njimi

Preurejena dvorana in novi prostori

Ce je loška »Svoboda« pri Zagorju preteklo sezono nekoliko zanemarila kulturno-prosvetno in ostalo dejavnost, ne gre to na račun neaktivnosti društvenih delavcev, marveč predvsem na drugo važnejše delo. Delu, ki je pravzaprav omogočilo to, da bodo po sezoni nadomestili vse zamujeno in s pospešeno in bolj intenzivno dejavnostjo nadoknadili izgubljeni čas.

Saj je res, da so igrali, peli in se izobraževali, vendar vse to v mnogo manjšem obsegu, kot so pričakovali, in kot so tudi ob-

lanskem občnem zboru namerali. Potem pa se je seve spet obrnilo, in malone vsi sodelujoči aktivni in še ostali člani so temeljito zavijali rokave in se posvetili dokončni izgradnji in preureditvi svojega doma.

Bržkone bi tudi letos ne skončali vsega, kar so si zaželeli že pred tremi leti, če ne bi uživali enotne podpore članstva in seve nekaterih zagorskih podjetij in oblastnih organov.

Večkrat so morali delo ustaviti, ker je zmanjkalo denarja, in večkrat so zaskrbeli noge,

da bi bili na poti. Pa kljub temu niso ostali križem rok. Odpirali so klučke tistih vrat, kjer so se na dejali pomoči in razumevanja.

Prihodnje dni se bodo oddahnil, Rezultat tega dela je popolnoma prenovljen in preurejen dom. Pred dnevi so prebelili in okrasno uredili dvorano, ki je sedaj popolnoma drugačna kot prej. Pa tudi na zunanost niso pozabili, in ker so s preureditvijo pridobili nekaj novih prostorov, jim bodo ti odlično služili za tisto dejavnost, ki se jim doslej ni tako posrečila, kot so želeli.

Seveda se ponašajo, da so podaljšali in poglabili oder. Na njem bo moč po sezoni uprizarjati tudi taka dela, ki zahtevajo več igralcev. Pa tudi za garderobo ne bo problema.

Zaradi tega bo letošnji občni zbor bržkone potekal v vse drugačnem vzdušju kot lanski. Čeprav še ne bodo mogli pokazati morda kakih bleščečih uspehov v kulturno-prosvetni dejavnosti, jim bo zavest, da so z dograditvijo doma postavili najpomembnejše temelje za bodoče delo, vendarle v uteho in tudi ponos.

Ne bi bilo prav, da bi v prenovljeni dvorani predvajali samo filme, ki so končno tudi potrebni. Sedaj je končno nastopil čas, ko se bodo lahko posvetili notranjemu delu s članstvom in poskakali take oblike dela, ki jim bodo prihodnje jesen potrdila pravilnost njihove poti. (v)

TRBOVLJE

Mnogokrat in veliko smo že govorili o vzgojnem pomenu filma, še večkrat pa o njegovih slabih straneh, ki zlasti vplivajo na doraščajočo mladino. Da pa slabih filmov danes pri nas ni malo, ni treba posebej govoriti. In ravno za te filme iz ameriških in drugih »tovarnjarij« je med mladino največ zanimanja. Po naših kino dvoranah sicer vse napisali, da je le-tej dovoljen vstop le za posebej zanje primerne filme, v resnici pa ni tako. Mnogokje so še kinematografi, ki teh stvari ne jemljejo resno in gledajo le na končni finančni uspeh.

Lep primer za to je vsekakor kino »Svoboda-Zasavje«, ki je vrsto kavbojk, ki jih je imel na sporedu v zadnjem času, pa še nekaj drugih, ne najbolj primerljivih filmov, serviral mladini (največ osnovnošolski) po znižanih cenah. Prav bi bilo, da se bodoče le nekoliko bolj premisli, kaj in katere filme bi bilo primerno priporočiti mladini.

Odborniki Občinskega ljudskega odbora v Trbovljah so se odrekli odškodninam za obisk sej, da bi lahko vsako leto organizirali skupno poučno ekskurzijo. Letos bodo odšli na izlet po vsem sodeč prihodnji mesec. V načrtu imajo obisk Maribora, Dravograda in Velenja, aji pa Idrije in Anihovega.

Izposojevalnica odrskih del pri Ljudski knjižnici v Brežicah

(4. nadaljevanje)

V 39. številki našega lista smo navedli razna gledališka dela, ki so na razpolago amaterskim družinam našega zasavskega obkroja. Izposojevalnica odrskih del pri Ljudski knjižnici v Brežicah ima na zalogi še sledeča gledališka dela:

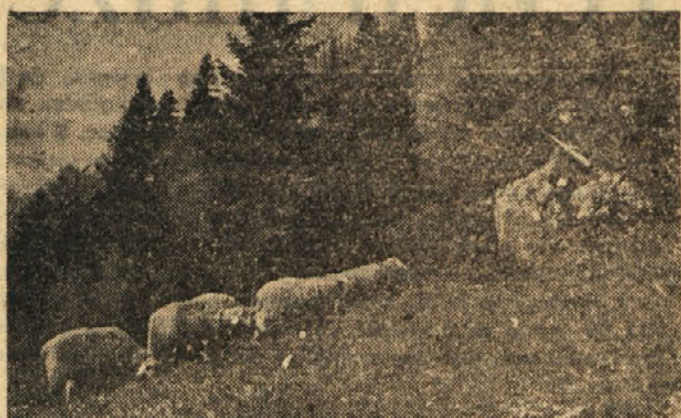
Zupan, Vitomil: Stvar Jurija Trnjavca (drama v 3 dejanjih s prologom). Vloge: 12 moških, 3 ženske. Tri prizorišča: soba v ostriški graščini, dvorana v tej graščini, stolpna soba. Cas: polpretekla doba.

Svoboda, F. X.: Poslednji mož (veseloigra v 3 dejanjih). Vloge: 5 moških, 5 žensk. Prizorišče: meščanska jedilnica. Cas: okoli leta 1920. Kraj: Češka.

Pipan, Vlado: Dekle iz Trente (ljudska igra v 6 slikah). Vloge: 14 moških, 7 žensk. Prizorišče: kmečka kuhinja, gorska pokrajina. Cas: po drugi svetovni vojni. Kraj: Trenta.

Brenk, Kristina: Zaleški fantje (pionirska enodejanka). Vloge: 7 dečkov, 3 deklice. Prizorišče: šolsko dvorišče. Cas: leto 1944.

Ogrinc, Josip: V Ljubljano go dajmo! (veseloigra v 3 dejanjih). Vloge: 6 moških, 2 ženske. Prizorišče: kmečka soba.

Na jesenski paši

Združitev podjetij „Rog“ in „Meso“?

V Trbovljah so pred leti ustanovili dveje mesarskih podjetij — današnje »Meso« in »Rog« — v prvi vrsti zato, da bi med seboj primerno konkurirali in s tem prispevali k znižanju ali pa vsaj kolikor mogoče nizkim dnevnim cenam tega potrebnega življenjskega blaga. Kaj takega pa doslej ni bilo opaziti. Zato so nekateri že nekaj časa mnenja, da bi bilo najbolje, da bi

se oba kolektiva združila v eno močno podjetje. Da bi bilo pri tem več dobrih strani, mislimo, da ni treba podrobneje govoriti! O tem je na svoji zadnji seji razpravljala že tudi trboveljski občinski ljudski odbor in postavil posebno komisijo, ki bo do prihodnjega ugotovila, kakšne možnosti so za združitev podjetij »Rog« in »Meso«.

* Dela na Trboveljsčici

Struga Trboveljsčice je bila ob zadnjem julijem neurju in poplavi močno prizadeta. V kratkem bodo pričeli oziroma so že začeli v njej z raznimi deli. Nekatera dela bodo opravljena na pritoku od Čestnika do mostu pri Pergarjevi stavbi in na pritoku, ki teče iz Planinske vasi, Trboveljsčico bodo očistili

na odseku Prislan — Knaflič — jez ter na področju od Orešnikove žage do trboveljskega trga. Uredili bodo tudi strugo v Gabrskem in regulirali Trboveljsčico ob Kolodvorski cesti, od razdelilne transformatorske postaje pa do tamkajšnjega mostu.

(drama v 5 dejanjih). Vloge: 5 moških, 6 žensk, lakaj, meščani. Stiri prizorišča: mestni park, soba, ulica, breg ob Volgi. Cas: druga polovica 19. stoletja. Kraj: Rusija.

Kreft, Bratko: Celjski grofje (drama v 5 dejanjih). Vloge: 13 moških, 2 ženske, vojaki. Prizorišče: dvorana celjskega gradu. Cas: leto 1428.

Kreft, Bratko: Velika puntarija (dramska kronika iz 1. 1543 v 5 dejanjih). Vloge: 19 moških, 5 žensk, kmetje, Uskoldi, vojaki, pustne seme, rabelj. Stiri prizorišča: kmečka soba, grajska dvorana, pred zidnico, ječa. Kraj: Stubica, Zagreb.

Shakespeare, William: Richard III. (krajevska kronika v 5 dejanjih). Murnik, Rado — Skrbineš, Milan: Matajeva Matija (veseloigra v 3 dejanjih). Vloge: 9 moških, 7 žensk, vsčani. Tri prizorišča: gostilna, elegantna jedilnica, borna sobica. Kraj: Telebanovo, Ljubljana. Cas: začetek 20. stoletja.

Pet iger za pionirje: 1. Bonifacij, M.: Skrižot; 2. Ribičič, J.: Skrateljički; 3. Ingolič, A.: Požeta njiva; 4. Čače, I.: Dobričina; 5. Čače, I.: Nogometna žoga. Hofman, Branko: Življenje zmajuge (drama). Vloge: 3 moških, 3 ženske. Ena dvodelna prizorišče: del stopnišča in soba. Cas: sedanjost. Kraj manjše podeželsko mesto.

Winkler, Venceslav: Biserna ovratnica (otroška enodejanka). Shakespeare, William: Romeo in Julija (ljubezenska drama v 5 dejanjih).

Ribičič, Josip: Mučolin in volk (lutkovna igra). Rode, Matej: Meh za smeh (lutkovna igra).

Shakespeare, William: Vesele Windsorke (komedija).

Student iz vasi (ljudska igra v 4 dejanjih). Vloge: 10 moških, 3 ženske, poštar, fantje, dekleta. Stiri prizorišča: kmečko dvorišče, pred bafo, meščanska soba, kmečka soba. Cas: v dobi krize 1936. Kraj: Borov vrh. Ljubljana.

Moškrč, Jože: Rdeča rože (drama v 5 dejanjih). Vloge: 15 moških, 4 ženske. Tri prizorišča: preprosta soba, gostilniška soba, tovarniška parna. Godi se med prvo in drugo svetovno vojno pri nas v industrijskem kraju.

Dela v zvezi z gledališkim delovanjem: Navinšek, E.: Lepa maska (Navodila za smikanje); Obravcov, Sergej: Igralec z lutko; Danovski, Bojan: Kako vodimo amatersko gledališče; Bradač, dr. Fran: Postanek in razvoj drame; 1. Tragedija; Borko, Jože: Osvobodeno gledališče; Koblar, France: Starejša slovenska drama (dell iger: Juntez, Medelja, Kita, Kje je meja. »Berite Novice!« Veronika Deseniška, Gospod s Preseka, Premogar, Za pravdo, n srce; k vsem opombe); Koblar, France: Novejša slovenska drama (dell iger: Za hčer, Tujka, Učenjak, Na smrt obsojeni, Kralj na Betajnovi, Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Noč na verne duše, Amerikanc, Kraljevanje, Naša kri, Umetnik v domovini; k vsem opombe); Branko, Rudolf: Maske in časi (Kratka kulturna zgodovina za gledališče); Ljubč, Tone: Lutkarski krožek na šoli (Navodila za lutkarje).

S. Z.

Po poteh XIV. divizije

(IZ DNEVNIKA POHODA TABORNIŠKEGA ODREDA)

(Nadaljevanje)

Ze nam je svetilo popoldansko sonce, ko smo vkorakali na Planino. Seveda smo imeli nekaj zamudnikov; oglašali so se namreč prvi žulji. Na Planini so nam postregli z dobrim kosilom, odpodili smo se pošteno in dano je bilo povelje za odhod. Najprej smo ponesli venec pred spomenik, ki je postavljen padlim borcem XIV. divizije in Kozjanskega odreda. Nato smo se povzpeli na planinski grad, kjer nam je tovariš Marjan prikazal borbo v tem predelu Kozjanskega. Seznanili smo se s slavno preteklostjo družine Dobriškov, saj je kar šest članov družine izgubilo življenje pri delu za našo osvoboditev. Na tem predelu so tudi dobivali partizani pomoč zavzeznike armade s padali Nikoli ni prišla najmanjša stvar v sovražnikove roke. Pokazal nam je tudi mesto, kjer so zaplenili 6 kamionov raznega blaga, namenjenega za Planino. Kar so potrebovali, so obržali, ostalo so pa razdali prebivalstvu. Opozoril nas je tudi na starodavno lipo, ki raste pri tem gradu.

Od Planine nas je vodila pot proti Zabukovju, prijazni gorski pasici že na obronku Bohorja. Mrak se je polagoma spuščal, luna je že srebrila pokrajino, naš »Mihec« pa ni hotel preke potoka. Morali so z njim precej daleč preko mostu. Pred vzponom v hrib smo zastankarje seveda počakali; začel se je naš nočni pohod. Kolona se je raztegnila, zveza je delovala brezhibno in kar prehitro smo bili na mestu prvega desetminutnega počivališča. Vas pod nami je že spala, samo naša pesem je tiho pula preko gričev: »Zvezde se nam žare... Pot se je nato zložno vzpenjala in kaj kmalu

smo zagledali na vzpetini Zabukovje. Štab pohoda je odredil, da bomo še malo potegnili, tako da bo naše prvo prenočišče v Bohorju na Mrzli planini. Če je res »mrzla«, se nismo mogli prepričati. Ob toplih besedah dobrobrsre kmetice, ki nas je sprejela (bilo je blizu polnoči) in ob naši partizanski in narodni pesmi smo pozabili na prehojene kilometre in smeh se je še dolgo v noč razlegal po našem počivališču.

Zjutraj je bila prva pokonci ženska četa, ker jo je petelin dokončno prebudil. Ko bi bil vsaj samo kikirikal! Tako pa si je prvoščel še jutranji sprehod po naših glavah. Njegove neurtudne tovaršice — kokodarsarce so seveda sledile njegove-

mu zgledu in tako prijetni budnici se pač ni mogče ustavljati. Na mah je bila vsa četa pri studencu, kjer so izginili še zadnji sledovi spanca. Naši radijski vezalci so bili tudi že na delu. »Sava« se je že oglašala in seveda naša »Kozje« s položaja. Z družino smo se še fotografirali in odšli nato s strumnim korakom naprej.

Proti Zalogu nas je tovariš Marjan seznanil z borbo na tem sektorju. Semkaj so prodirale nemške patrulje s sevnika strani in niso bile prav nič boljše od celjskih. Tako se je moral skoraj vsak bohorski kmet spoprijazniti z metodami »civiliziranih« Nemcev. Naš Strček nam je pokazal še odlično vitaminsko rastlino »bodečo Nežo«, katera, če jo srečno olupiš, izvrstno tekne. Poskusite!

Od tu dalje je šlo, kot da bi kurili za nami. Ustavili se nismo prej kot v Zajeslcah, kjer je zopet povzel besedo tovariš Marjan. Razložil nam je strateški položaj točke, saj je bil Bohor s

svojimi gozdovi varno zatočišče vseh partizanskih enot, ki so manevrirale po Kozjanskem predelu. Pokazal nam je, kje so bili bunkerji, kje je delovala partizanska tehnika in kje je doma partizanska mamica, zajeselska Mica. Našega obiska je bila zelo vesela. Povedala nam je marsikaj iz svoje bogate zakladnice spominov, med drugim tudi to, da o partizanskem gibanju sploh ni ničesar vedela, in da so jo Nemci po svojih metodah neusmišljeno božali. Tu smo izvedeli o Pepiju bum, bum, kakor smo ga mi krstili. Na tem področju je namreč strmoglavil zavzezniki avion, posadko dveh mož pa so partizani rešili. Eden od obeh je dobil med padcem 43 drobecv in se je zdravil sedem mesecev v partizanski bolnišnici. Predstavil se je pa partizanom: Pepi — Kanada : Germania — bum — bum!

Ob slovesu z mamico smo še zapeli naši himni in kolona je odpravila dalje proti Pustim Ložicam. Mimogrede smo si še ogledali drugi tip partizanske bolnišnice, vkopane v zemljo. Sprejela je lahko 60 bolnikov. Bila pa je tako dobro zamaskirana, da jo je bilo težko najti. Tovariša Marjan in Strček sta nam na podlagi ohranjenih ostankov nazorno prikazala položaj in delovanje te bolnišnice.

Se malo ovinkov je bilo treba in že smo bili pri Pustološkem Tinetu, znanem terencu tega predela. Tam so se ravno pripravljali na mlaček. Snidenje s komandantom Marjanom je bilo nadse prirčno, saj so skupaj preživeli dobre in slabe dni. V Tinetu smo spoznali pravega aktivista. V svojem sicer šaljivem pripovedovanju nam je povedal mnogo, mnogo zanimivega, a zanj tudi zelo tragičnega, kajti še danes nosi sledove nemškega ravnanja. Tudi z njim smo se »prijutnili« — fotografirali. Slovo pa ni bilo nič kaj prijetno: težko smo se ločili. (Nadaljevanje sledi)

Taborniki Rodu Temnega hrasta iz Hranstnika so na svoji poti proti Kumrovcu obiskali tudi hišo Tičovega strica, v kateri se je Tito čisto sestajal. Njegov stric se je skupno s taborniki tudi fotografiral

Teden muzejev v Posavju

Ze v prejšnji številki našega lista smo omenili, da bo letos v Jugoslaviji teden od 6. do 14. oktobra posvečen muzejem in zaščiti prirodnih in kulturnih spomenikov. S tem v zvezi smo poročali tudi o pripravah Posavskega muzeja za organizacijo prireditve v Teđnu muzejev v našem okraju. Spored teh prireditve, ki naj s poljubno znanstvenimi predavanji in s predvajanjem dokumentarnih filmov seznanijo naše prebivalstvo z zgodovinsko preteklostjo našega okraja in s problemi in delom naših muzejev, bomo še objavili. Danes pa morda ne bo odveč, če povemo nekaj besed o pomenu »Teden muzejev« ter o vlogi in nalogah muzejev v današnji družbi.

Letos v Jugoslaviji že tretjič z uspehom preraja Teden muzejev. Vendar zamisel, tudi pri nas poudariti pomen muzejev kot živih prič narodnega razvoja in preteklosti, ni novo. Pomen muzejskih zbirk za vzgojo širokih množic ljubezni in spoštovanja do vsega, kar prikazuje življenje lastnega naroda od najstarejših dob, so spoznali že pred 150 leti v bivših avstrijskih deželah. Bilo je to v času, ko je Avstrija po dveh izgubljenih vojnah z Napoleonom v začetku prejšnjega stoletja stala nasproti sili Francozov brez moči. Takrat so poskušali v avstrijskih deželah vse, da bi vzbudili patriotična čustva pri širokih množicah in dvignili borbeni duh za obrambo domovine proti zavojevalni sili Napoleona. V tej stiski se je v avstrijskih deželah rodila zamisel o ustanavljanju prvih deželnih muzejev, ki naj bi izpolnili omenjeno nalogo. Sam avstrijski nadvojvoda Johann, ki je vodil obrambo proti Francozom, je bil v tej dob glavni pobornik in mecen pri ustanavljanju muzejskih ustanov, tako n. pr. muzeja v Gradcu, ki nosi še danes njegovo ime »Joanneum«. Zbiral in razstavljal so arheološko gradivo od najstarejših dob iz vseh avstrijskih dežel, da bi s tem pri širokih slojih preproste naroda vzbudili državljanski ponos in spoštovanje ter ljubezen do domovine. Uspeh tega prizadevanja ni izostal; spomnimo se samo junškega upora tirolskih kmetov pod vodstvom Andreja Hoferja proti francoskim zavojevalcem.

Tudi za sledeča desetletja XIX. stoletja, ki jih v literarni zgodovini označujemo kot dobo

romantike, je značilno, da so to zanimanje za narodno preteklost ohranili in močno razvijali dalje. Razvojne posebnosti in značilnosti vsakega naroda, »narodovo dušo«, kakor so to takrat imenovali, so skušali prikazati in ponazoriti z narodopisnim gradivom. Takšni primeri oboževanja ostankov in dejanj iz narodne preteklosti so nam za sedaj še najbolj znani iz zgodovine književnosti. Vsi vemo, da pisatelji in pesniki romantike iščejo junake in okolja svojih povesti in romanov v glavnem samo v slavni dejavnosti iz zgodovinske preteklosti lastnega naroda. Narodu, ki se v dobi romantike ne more predstaviti s slavim dejavnosti in z ostanki preteklosti, se ne priznava njegova nacionalna samostojnost.

Zanimanje za muzejske zbirke, ka ga je porodila romantika, se je širilo v vsem prejšnjem stoletju in stopnjevalo v desetletjih našega stoletja. Sprejeto se je že ob koncu XIX. stoletja v dvajseti leti za arheološkimi predmeti, iskali so jih in izkopavali posamezniki kar na svojo roko, ki niso znali ceniti njihove znanstvene vrednosti za zgodovinski razvoj lastnega naroda, in so zato večinski dragocene predmete prodajali za boren denar raznim, danes svetovno znanim muzejem v inozemstvu. Le tako se je moglo zgoditi, da imajo ti muzeji v svojih zbirkah predmete z slovenske zemlje, da omenim samo nekatera arheološka najdišča iz Posavja: kot Drnovo na Krškem polju, Libno, Rovišče, Vranje itd.

Takšen divji lov za najdbami in trgovanje z arheološkimi predmeti je vladalo tudi še v

stari Jugoslaviji. Naj omenim samo primer kueginje Mecklenburske, ki je dolga leta opravljala izkopavanja skoraj na vseh važnejših predzgodovinskih najdiščih na Dolenjskem in tako nagradila kot privatno last ogromno arheološko zbirko. Bivša jugoslovanska država pa ji je dovolila, da je vse to bogato in dragoceno zbirko, ki je neprecenljive važnosti za znanstveno proučevanje predzgodovine na slovenskem ozemlju, prepeljala v Ameriko in tam prodala na javni dražbi. Kaj žalostna slika o stanju spomeniškega varstva v stari Jugoslaviji, da danes srečujemo last slovenskega naroda raztreseno po vsem svetu, in vseh svetovno znanih muzejih.

Drugače je poskrbljeno za spomeniško varstvo in zaščito kulturnih in prirodnih spomenikov danes. S posebnim zakonom je določeno, da je ves spomeniški material, bodisi da ga krije zemlja, ali pa da so to kulturne in prirodne znamenitosti, last naroda in pod zaščito države. Pregled n evidenco nad vsemi arheološkimi najdišči ima v vsaki republik obstoječi Zavod za spomeniško varstvo, ki daje dovoljenja za raziskovanje in znanstveno obdelavo samo prizanim strokovnjakom. Vsako pridobljeni predmeti ostanejo tako dejansko res v posesti naroda, saj ostanejo razstavljeni v prostorih najbližjega lokalnega muzeja. Tako imajo vsi prebivalci možnost, da na materialnih ostankih iz davne preteklosti spoznajo življenje prebivalcev, ki so nekoč bivali na naši zemlji.

Dosti številnejše so v vseh naših muzejih zastopane seveda priče o življenju našega naroda. Ravno te naj bi si vsak obiskovalec s ponosom ogledal, saj je z njimi prikazan več kot tisočleten razvoj slovenskega naroda. V tem razvoju pa se zrcali težka, a vendar s hrabrostjo in vztrajnostjo prebena pot našega naroda, pot, ki nas je vodila vedno navzgor od obrskega sužnja in podložnika nemških fevdalcev preko junških dejanj naših kmečkih upornikov in prvih prič književnega dela naših protestantskih piscev, preko narodnega prebujenja in po-

javov narodne zavesti v borbi z nemštvom. In končno je bila ta tisočletna nenehna in težka borba našega naroda za obstoj prav v novejši dobi, v letih NOV, kronana z zmago s pridobitvijo lastne državnosti.

Iz vsake zgoraj omenjene dobe v razvoju našega naroda je v muzejskih prostorih ohranjen kot priča tega razvoja bodisi material ali pisan spomenik. Ko prestopimo muzejski prag, nam je treba le nekoliko fantazije, da v tišini muzejskih razstavnih prostorov ob razstavljenih predmetih vidimo pred sabo vsajati življenje in preteklost naših prednikov, da vidimo pred sabo razgrnjeno podobo zgodovine našega naroda. In čim večkrat bo naš obisk namenjen tišini muzejskim dvoranam, tem popolnejša bo podoba preteklosti, ki nam jo odkrivajo razstavljeni predmeti. Pri tem se bomo s ponosom zgledovali ob junaški preteklosti naših prednikov in ob teh zgledih tudi pridobili zavest in odločnost, čuvati in braniti vse pridobitve tisočletne borbe naših davnih prednikov in borcev iz najbližje preteklosti. Ko se bomo s to zavestjo vračali iz raznih naših muzejskih razstavnih prostorov, takrat bodo naši muzeji v polni meri opravljali tisto vzgojno poslanstvo, ki jim ga nalaga naša socialistična družba. In vzgojiti to zavest v najširših slojih našega ljudstva, je med drugim naloga in namen tudi vsake letne organizacije »Teden muzejev«.

Zgodovinski grad v Brežicah

Drugačen način delovanja zagorske Ljudske univerze

Novi prijemi

Zadnja leta je zagorska Ljudska univerza sicer dosegala lepe uspehe. Odbor je pripravil predavanja, ki so jih udeleženci razpisovali. Videlo pa se je, da bi mnogi poslušalci imeli raje predavanja splošnega izobraževanja. Tako so bila n. pr. predavanja o atomski energiji za mnoge poslušalce pretežka, ker niso imeli potrebnega osnovnega znanja, niti pobližjih predstav o atomih in njeni uporabi. Nič čudnega torej, če so mnogi udeleženci izrazili željo, da bi poslušali osnovne pojme o fiziki.

V sezoni, ki je za nami, pa je odbor univerze pripravil le šest predavanj, kar je znatno manj kot prejšnja leta. Obisk na posameznih predavanjih ni bil ravno najboljši, vendar je končno še kar zadovoljiv. Na predavanja je prišlo od 80 poslušalcev, največ mladine.

Ponovilo se je spet staro pravilo, da so se predavatelji i od drugod i domači temeljito pripravili in podajali snov v kar najbolj poljudni obliki, upoštevajoč, da večina udeležencev prvič, ali pa morda drugič posluša takšno snov.

Občinski odbor SZDL pripravlja letos nov način delovanja Ljudske univerze. To bo pravzaprav poskus, ki bo že ob prvem predavanju pokazal koristnost ali pa slabost takega načina. Nameravamo namreč vpisati vsakega udeleženca, ki bo čutil veselje do stalnega obiskovanja predavanj. Potemtakem bo torej letošnje delovanje univerze podobno nekakšnemu večmesečnemu tečaju, na katerem bodo obiskovalci poslušali vrsto predavanj ene ali dveh tem.

Na drugi strani pa bodo na primer zdravstveni delavci poslušali svoja predavanja, člani delavskih svetov svoja in podobno.

V glavnem bodo predavali domači predavatelji, nekaj pa od drugod. Ni moč predvideti koristnosti takega načina predavanja, bržkone pa bo dober, saj se ne bo ponavljala pretekla sli-

ka, da je n mreč prihajalo na posamezna redavanja tolikanj pičlo število poslušalcev.

Vsekakor se tudi letos obeta v Zagorju bogata izobraževalna dejavnost. Vprašanje je le, če bodo znale terenske organizacije SZDL in vse ostale organizacije pravilno pridobivati svoje člane v to sistematično izobraževanje.

In če upoštevamo, da bodo delavska prosvetna društva udi pripravila načrte izobraževalnega dela, potem je jasno, da bo letošnja sezona najbogatejša od dosedanjih. (v)

Priznanje trenerju Ivu Butkvcu

Prejšnjo nedeljo je bilo v Beogradu posvetovanje nogometnih trenerjev Jugoslavije. Ob tej priložnosti je bilo med drugim izrečeno priznanje za uspešno delo tudi trenerju »Rudarja«, tov. Ivotu Butkvcu za uspešno delo z mladino in pionirji. Čestitamo!

Prav tako je bilo izrečeno priznanje predsedniku Zveze nogometnih trenerjev Slovenije tov. Janezu Pišku za uspešno delo v organizaciji in za trener-sko delo pri »Ljubljani«.

Rešitev nagradne uganke iz 38. številke

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata iz predzadnje številke našega lista se glasi: volk, osel, lesa, klas.

Zreb je prisodil prvo nagrado za rešitev uganke Francu Koširju, učenca 5. razreda osnovne šole, Trbovlje, Kolodvorska cesta 16, ki naj se oglasi v našem uredništvu, da dobi knjižno darilo — drugo nagrado pa je zreb določil Mileni Globočnik, učenki 4. razreda osnovne šole v Brežicah, kateri bomo knjižno darilo poslali po pošti.

Vse ostalim pionirjem in pionirkam za poslano rešitev in pozdrave priskrba hvala. Uredništvo

Nova nagradna uganka za naše pionirje

Besede (vodoravno in navpično): 1. del šolske oprave, 2. drevo, 3. popis, obrazlaga, 4. lovila — priprava za miši.

1	2	3	4

Črke: AA, II, K, LL, OO, PPPP, SS, T.

Rešitev uganke nam prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 7. oktobra opoldne. Dva rešitelja magičnega kvadrata bosta dobila po odločitvi žreba za nagrado po 1 lepo mladinsko knjigo.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma. Uredništvo

Ob nedavni seji sveta za kulturo in prosveto OLO

Izboljšati delo odborov,

KI SO BILI USTANOVLJENI ŽELANI, IN POSVETITI NAJVEČJO POZORNOST POŠOLSKEMU IZOBRAŽEVANJU DELOVNIH LJUDI

Ugotovitev članov sveta za kulturo in prosveto OLO Trbovlje, da lansko leto postavljeni odbori razen ene izjeme niso delali, je pravzaprav narekovala udeležence zadnje seje, da so se temeljito pogovorili, kakšne naloge imajo posamezni odbori in kje začeti z delom.

Pri svetu za kulturo in prosveto so trije odbori: odbor za muzeje, za ljudsko prosveto in pošolsko izobraževanje. Odbor za muzeje je letošnje leto krepko zaoral v ledino in uspel, da se je zanimanje za tovrstno delo v okraju temeljito izboljšalo. Se veči Ponekod so muzeji že postali dragoceni pripomočki za boljše in temeljitije poznavanje naše starejše, najbolj pa najnovejše zgodovine. Muzejske uprave so skupno z ljubitelji proučevanja naše zgodovine na-

šli marsikateri dragocen predmet in očuvali marsikatero zanimivost propada. To delo bo moral odbor skupno z upravami muzejev nadaljevati.

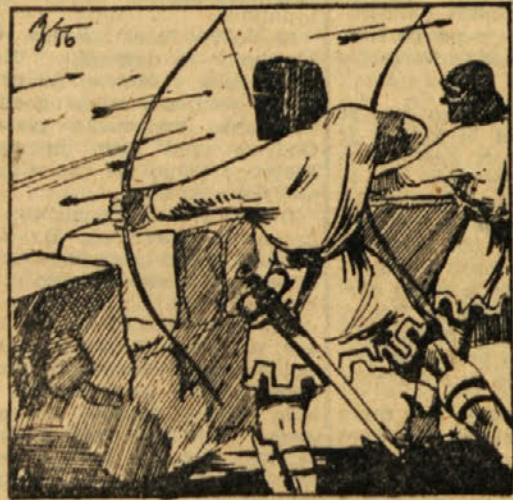
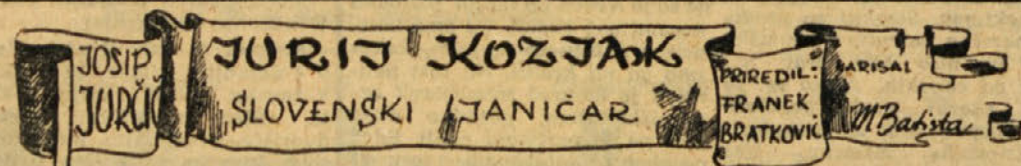
Odbor za pošolsko izobraževanje in ljudsko prosveto sta tokrat skupno zasedala in se pogovorila o najvažnejših in neodložljivih opravilih. Ker pa pošolsko izobraževanje in sploh ljudsko-prosvetna dejavnost najširših množic ogromnega pomena za vso našo skupnost, so se udeleženci mnogo razpravljali o načinu dela tega odbora. Po temeljitih razpravi se je izkristaliziralo mnenje, naj bi odbor deloval še naprej samostojno in kjer koli bo mogoče, svetoval in pomagal vsem institucijam, ki bodo v bližnji prihodnosti organizirali razna predavanja in tečaje. Odbor bo nadalje pre-

gledoval predmetnike nameranih tečajev in sploh pomagal prirediteljem, da bi tečaji resnično dosegli svoj namen.

Odbor za ljudsko prosveto bo v prvi vrsti pregledal na eni izmed prvih sej preteklo dejavnost društva in njihovo politično življenje in šele nato vskladil svoje nadaljnje delo.

Nedvomno bodo vsi trije odbori svetu za kulturo in prosveto v neprecenljivo pomoč, saj bo svet z njihovo pomočjo lahko temeljitije usmerjal splošno prosvetno udejstvovanje našega okraja. (v)

DO PISUJTE
v »Zasavski tednik«

Vsa turška sila, ki še ni bila razšla, se proti severu naprej, obstopila je od vseh strani trdno kloštrsko poslopje. Ne bi bilo težko braniti dobro utrjenega obzidja, ko bi bilo brambovcov. Ali le malo je bilo ljudi, ki so bili za zidom, kakaj veliko hlapcev se je bilo pri procesiji razkropilo, in bodisi v turško ujetništvo prišlo, bodisi končalo pod turškimi sabljami.

Izmed menihov bil je v kloštru samo Marko Kozjak z dvema sivositarima očetoma. Zdanja nevarnost prisili Marka, da pozabi sam nase in svoje bolečine; premaga stare bolne kosti in s kaver nekdanji vojak zapoveduje hlapcem. Dobro pa je razvidel, da to malo ostrašeno krdece ne more dolgo braniti široko razprostranega obzidja proti taki množici Turkov, ki jo obkrožala klošter.

Ne daleč od mesta, kjer sta stala meniha, nastane velik hrup. Sredi med hlapci pojavi se dolgi cigan, ki je prišel v klošter po skrivnem hodniku. Hlapec so hoteli napasti Samola, ali ta jim pokaže prstan in pove, da ga pošlita opat, naj jih po skrivnem hodniku odpelje iz samostana na varno. Marku pa razodene, da je njegov sin poveljnik janičarjev pred samostanom.

Kozjak, spoznavši, da se dolgo braniti ne more, sklence zapustiti še to noč obzidje, tem bolj, ker se je mesec na srečo skrnil za goste obake.

Preden je torej minulo pol ure, bilo je vse pokonci. Ravno so hoteli odpreti železna težka vrata, ko se pretрга oblak na nebu in luna pošije svetlo in jasno.

Zdaj se skaže, da jih je ravno luna smrti rešila.

KOŠARKA V TRBOVLJAH

Prejšnjo soboto je bilo končno prvenstvo v Sloveniji v košarki. Kot že znano, je bilo letošnje leto prvenstvo razdeljeno v dve lige, vzhodno in zahodno ligo. Trboveljski »Rudar« je nastopal v vzhodni ligi in sicer moška skupina košarkarjev v skupini s »Mariborom«, »Branikom« in »Proletarcem« iz Zagorja, medtem ko je ženska ekipa igrala v skupini s Celjem in Mariborom. Branik pa je nastopal izven konkurence. Že sama delitev prvenstva na dva dela ni bil poseben sklep dveh, saj je ženska ekipa imela le štiri prvenstvene nastope, moška pa osem. Tako majhen tekmovalni spored se je odrazil tudi na kvaliteto prikazane igre, saj igralci, igralke pa še posebej, pri tako redkih nastopih niso pokazali dovolj veselja in volje za trening, prav tako ne za nastope. Mladina si pač želi poleg vaj tudi tekmovalnosti. S tem je seveda padlo tudi zanimanje gledalcev, ki so v manjši meri obiskovali prireditve. Takšno stanje v košarkarskem športu pa ni le v Trbovljah. Mislimo, da bo morala Košarkarska zveza Slovenije o tem vprašanju dobro razmisliti in prhodnje leto uvesti drug način tekmovanja, sicer bo košarka v manjših krajih pri takem načinu tekmovanja počasi zamrla.

Če bi merili uspeh moške košarkarske ekipe »Rudarja« po

njeni uvrstitvi v prvenstvu, je ekipa zasedla mesto, ki ustreza njeni kvaliteti. Tretje mesto za Mariborom in Branikom je realno, čeprav je kakovost nekoliko nazadovala. Opazili smo, da ekipa ni tako homogena, kot je bila, igralci pa tekmovalnosti niso vzel preveč resno, niti niso redno obiskovali treningov. Posledica tega sta težak poraz v Mariboru in pičla zmaga v zadnji tekmi, kjer sta le sreča in deloma rutina nekaterih igralcev omogočila zmago. Res je, da so v ekipi tudi objektivne težave, saj je več kot polovica igralcev na študiju v Ljubljani, in je zaradi tega delo oteženo. Pohvaliti pa moramo to, da je v letošnji sezoni nastopilo nekaj mlajših moči, ki so opravičili svoj nastop. V bodoče bodo morali v tej sekciji več misliti na mladino, določiti trenerja in zaostri disciplino.

Ženska ekipa »Rudarja« je v tekmovalnosti zasedla drugo mesto. Ekipa je od lanskega leta precej napredovala. Boleha pa za isto boleznijo kot moška ekipa, to je da ima premalo članic. Z osmimi igralkami je težko igrati košarko. Sicer je to pro-

blem, ki tare vse ženske športe, vendar je čudno, da je v Trbovljah tako težko pritegniti žensko mladino k športnemu delu. Pridobitev ženske mladine naj bo sekciji glavna naloga. Navzlic vsem pomankljivostim je sekoja v pretekli sezoni le pokazala nekatere uspehe. Razen uvrstitve ženske ekipe trenerja v zadnjem času tudi ženski pionirska ekipa, ki bo v kratkem nastopila in od katere v bodočnosti precej pričakujejo. Seveda morajo paziti, da jo bodo dobro vodili. Mislimo, da je to pravilna pot in naj družstvo v bodoče pritegne v svoje vrste še več mladine, starejši člani pa naj pomagajo pri organizaciji — in uspeh v tej športni disciplini ne bo izostal.

Športni dan Rudarja v Hrastniku

Športno društvo »Rudar« v Hrastniku je prejšnjo nedeljo priredilo pisan športni dan s sodelovanjem športnih društev iz Hrastnika in Trbovelj. Tekmovanje se je začelo že v soboto z namiznotekmiškim igranjem, v nedeljo pa so na stadionu hrastniškega »Rudarja«

Šport v Radečah

Odbojka: Pred kratkim so bile na letnem teletovarišču »Partizana« tekme v odbojki med

ekipami Radeč, Sevnice in Papirnice. V finalni tekmi so zasluženo zmagali Radečani proti Sevnici 3:1.

Lahka atletika: Lahkotekmiško tekmovalje, ki ga je priredilo SD »Radeč« pred štirinajstimi dnevi, je lepo uspelo. Nastopilo je preko trideset mladincev in članov »Radeč« in »Papirnice«. Zmagovalci v posameznih skupinah so bili:

člani: tek na 100 metrov Novak (P), daljina — Novak (P), višina — Lukšaček (R), troskok — Novak (P), krogla — Penič (R).

mladinci: daljina — Zahrastrnik (P), troskok — Zahrastrnik, višina — Kovač (P), krogla — Razpotnik (R).

Papirničarji so nastopili s svojo najmočnejšo ekipo in so zasluženo zmagali. V predtekmovaljih je nastopilo 60 pionirjev, ki so se pomerili v tekih.

To je bilo že drugo tekmovalje v tem mesecu in izgleda, da so v Radečah danes vsi pogoji, da se lahko atletika v tem kraju lahko v bodoče še bolj razvije. J. Z.

NEDELJSKI NOGOMET V ZAGORJU

Dasiravno je prvo moštvo nogometašev zagorskega »Proletarca« gostovalo v Varaždinu, je bil doma dvojni nogometni spored: dopoldne je bila prvenstvena nogometna tekma pionirjev kisovske »Svobode« proti sovratnikom SD »Proletarca«, ki se je končala 0:0. Tekma je bila

polna lepih kombinacij, kar se tudi na liginih tekmah malokdaj vidi.

Popoldne pa je moštvo »Sloga« iz Trbovelj uspelo na igrišču »Svobode« v Kisovcu v zadnjih minutah igre premagati domače 4:3. Domači se tik pred koncem tekme vodili še s 3:1.

PIONIRJI	
Rudar II (Trbovlje) : Svoboda (Trbovlje) 1:0	
Rudar III (Trbovlje) : Sloga (Trbovlje) 1:0	
Rudar I (Hrastnik) : Rudar II (Hrastnik) 4:2	
Rudar I (Trbovlje) : Svoboda II (Trbovlje) 6:1	
MLADINCI	
Svoboda (Kisovec) : Sloga (Trbovlje) 0:3 p. l.	
Rudar (Hrastnik) : Rudar I (Trbovlje) 0:3	
Rudar II (Trbovlje) : Proletarec (Zagorje) 1:3	
SENIORJI	
Svoboda (Kisovec) : Sloga (Trbovlje) 3:4	
Olimp (Celje) : Radeč (Radeč) 4:3	
Rudar (Hrastnik) : Rudar II (Trbovlje) 2:0	

Razpis štipendij

Na osnovi temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list. FLRJ št. 32-55) in odloka o višini štipendij (Ur. list. FLRJ št. 33-55) razpisuje komisija za podeljevanje štipendij pri Občinskem ljudskem odboru v Sevnici naslednje štipendije:

- 1 štipendijo za študij na filozofski fakulteti — slavišnični oddelek;
- 1 štipendijo za študij na višji šoli za telesno vzgojo;
- 1 štipendijo za študij na srednji ekonomski šoli;
- 1 štipendijo v šoli za socialne delavce.

Štipendije bomo podelili za čas, ki je proslavljen v predpisih določen za določanje študija v višini, kot to odreja odlok o višini štipendij. Prosilci naj do 15. oktobra 1956 vložijo predpisano kolkovane prošnje (180 din državne in 95 din obč. takse) s prilogi: potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o prejemanju otroškega dodatka, zadnje šolske pričevala, potrdilo o vpisu v šolo, razen za štipendijo pod točko d), potrdilo o prejemkih vseh družinskih članov. Služatelji višjih šol naj predložijo le potrdilo o zadnjem vpisu na fakulteti, potrdilo o opravljenih izpitih in mnenje mladinske organizacije.

Prednost pri podeljevanju štipendij imajo otroci padlih borcev NOV in žrtve fašističnega nasilja, siromašni dijaki ter dijaki in slušatelji višjih letnikov srednjih in višjih šol. Prednost za štipendijo pod točko b) in c) imajo moške osebe. Upoštevali bomo predvsem prošnje proslavcev z območja občine Sevnice.

Sevnica, 20. septembra 1956.

Občinski ljudski odbor Sevnica

Nedeljski športni dogodki

Proletarec (Zagorje) proti Svoboda (Varaždin) 2:4

V III. kolu je zagorski »Proletarec« gostoval v Varaždinu proti moštvo »Svobode«, ki je trenutno na drugem mestu prvenstvene lestvice. Zagorjani so bili sicer v Varaždinu poraženi s 4:2, vendar so navzlic temu dali dobro igro. V četrtem kolu se bodo doma srečali s trboveljskim »Rudarjem«.

Rudar : Zagorac (Krapina) 3:0

Vprašanje se poraja, ali velja 3:0 ali pa bo treba tekmo nadomestiti. Malo nerodno je bilo v nedeljo popoldne, ko se je v Trbovljah izvedelo, da gostov iz Krapine ne bo. Videli smo sicer rokometa, toda številni ljubitelji nogometa so negodovali, in to upravičeno.

Uprava »Rudarja« je preteklo soboto dobila iz Krapine obvestilo, da prosijo tamkajšnji igralci za odložitve tekme. Od-

govor »Rudarja« je bil negativen. Pričakovali so vseeno gostov, čeprav je bilo jasno, da jih ne bo. To naj velja za drugič, ko se bodo določevala cene za vstop na igrišče.

Pričelo se je prvenstvo v roketu

Rudar : Krim (Ljubljana) 13:10 (5:7)

Zelo slabo je kazalo v prvem polčasu, posebno še od začetka, ko so gostje vodili igro kar s 4:0. Prvi del igre so gostje zaključili v svojo korist s 7:5. V drugem polčasu so domačini menjali vratarja, pa tudi zaigrali bolje, tako da je bil končni rezultat 13:10 realen. Gostje iz Ljubljane se imajo zahvaliti le svojemu odličnemu vratarju, ki je ubranil več strelcov, ki smo jih videli že v mreži.

V predtekmi so nastopile ženske ekipe, kjer so članice »Rudarja« premagale ekipo »Slovan« iz Ljubljane kar s 15:1.

Nekaj med vrsticami

Pred 14 dnevi je sodelovala ženska ekipa na polifinalnem prvenstvu Jugoslavije v velikem roketu v Subotici. Tekmovanje je izvedel »Spartak« iz Subotice. Ženska ekipa »Rudarja« je po dveh porazih z 8:0 proti »Lokomotivi« iz Zagreba in s 13:0 proti »Spartaku« zasedla 3. mesto.

Mojsiri in brigadirji STT so se pomerili v nogometu

Prejšnjo soboto so se pomerili med seboj v nogometnem znanju mojsiri in brigadirji Strojne tovarne v Trbovljah. Tekma je bila na stadionu »Svobode«. Po vodstvu 4:1 za mojsire so brigadirji v finišu znižali rezultat na 4:4, tako da je tekma ostala neodločena. Brigadirji so pokazali, da se lahko kosajo z mojsiri vsaj v športu, če že ne v tovarni.

Brežice spet porazene

V tretjem kolu mariborsko-celjske nogometne lige so nogometaši iz Brežic gostovali v Štorkah. Srečanje so izgubili s 4:2. V prvem polčasu je izgledalo, da bo prišlo do katastrofe, toda stanje 3:0 so spremenili v končni rezultat 4:2. Torej v drugem polčasu enakovredna igra in celo boljše. Skoda je samo, ker bi po pokazanih igri lahko odnesli vsaj iz Štor vsaj eno točko.

Radeče : Olimp (Celje) 3:4 (2:1)

OBVESTILO

O NEDELJSKI ZDRAVNIŠKI DEŽURNI SLUŽBI V TRBOVLJAH

Prebivalstvo, ki spada v okoliš Zdravstvenega doma v Trbovljah, obveščamo, da bomo uredili z letošnjim oktobrom stalno ločeno nedeljsko zdravniško službo v ambulanti Zdravstvenega doma in v bolnišnici v Trbovljah. Od 1. oktobra dalje naj se vsi bolniki iz okoliš Zdravstvenega doma v Trbovljah obračajo za zdravniško pomoč tudi ob nedeljah in praznikih praznikov najprej na dežurnega zdravnika v ambulanti Zdravstvenega doma na Vodah. Bolnišnica po od 1. oktobra dalje sprejemala oziroma oskrbovala tudi ob nedeljah in praznikih kot ostale dni le tiste paciente, ki jih bo napotil s predpisano napotnico v bolnišnico dežurni zdravnik ambulante na Vodah. Dežurni zdravnik v bolnišnici v Trbovljah bo oskrbel oziroma sprejel v bolnišnico direktno in mimo ambulante Zdravstvenega doma le paciente z življenjsko nevarno boleznijo ali poškodbo, ki zahteva neodložljivo in takojšnjo zdravniško pomoč.

Prebivalce Trbovelj prosimo, da se v bodoče natanko ravna po gornjih navodilih, ker si bodo s tem prihranili nepotrebne poti in neupravičeno jezo.

Trbovlje, 20. septembra 1956.

Uprava Zdravstvenega doma in bolnišnice v Trbovljah

★

RAVNATELJSTVO GLASBENE SOLE TRBOVLJE

sprošča, da se bo pričel pouk Cielbanov na Vodah v soboto, 29. nov., ob 16. uri.

Mladinec Horvat najboljši strelec PVV v okraju

BK „Celuloza“ Videm-Krško premagala BK Ljubljana s 14:6

Preteklo nedeljo so gostovali v Vidmu-Krškem ljubljanski bokači, ki so se pomerili z domačim BK »Celulozo«. Okrog 500 navijačev je z zanimanjem spremljalo potek tekmovalja. Pred začetkom so bili vsi pričani, da bo domače moštvo

V soboto, 29. IX. 1956, ob 16. uri na stadionu »Rudarja« v Trbovljah

Velika rugby tekma

PARIS (FRANCIJA) : MLADOST (ZAGREB)

Pred tem ob 14.30 prvenstvena nogometna tekma

SLOGA : RUDAR B

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR BREŽICE

Odlok o trgatvi

za prekrške Občinskega ljudskega odbora Brežice.

4. člen

Svet za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora Brežice je pooblaščen, da v primeru deževja oz. izredne ohladike z odredbo določi dan pričetka trgatve pred 10. oktobrom 1956.

5. člen

Z denarno kaznijo od 1000 do 3000 din se kaznuje, kdor prične s trgatvijo pred določenim oz. odrejenim rokom.

Za upravno kazenski postopek je pristojen sodnik za prekrške pri Občinskem ljudskem odboru Brežice.

6. člen

Ta odlok se objavi preko krajevnih uradov na krajevno običajni način in v Zaslavskem tedniku okraja Trbovlje, velja pa od 16. IX. 1956.

Stevilka: 07/2 — 5140-1

Datum: 10. IX. 1956

Predsednik: Ivan Kolenc

NAJDENO

Našla se je telica, stara okrog 15 mesecev. Pozivamo lastnika, da se čimprej zgleda pri Kmetijski zadrugi v Brežicah, ki telico krmi in oskrbuje, sicer se bo na dražbi prodala.

PRODAM SPALNICO po zelo ugodni ceni. — Martin Frigel, Trbovlje, Ribnik 19.

PRODAM dobro ohranjen električni stroj (dolžina 80 cm), nekaj oken in vrat primernih za klet. Poizve se: Trbovlje, Dom in vrta 3.

IZGUBIL SEM v nedeljo 23. septembra ob 18. uri ključke pred knjižarno. Poštenega najditelja naprošam, da jih vrne proti nagradi na upravo lista.

PRODAM HIŠO, nekaj sadnega vrta in 9000 m² travnika na Delu pri Hrastniku. Poizvedbe v upravi lista.

Vremensko napoved

za čas od 28. sept. do 7. okt. Sredi prihodnjega tedna ali malo pozneje ohladitev in začasno poslabšanje vremena s krajevnimi ali manjšimi padavinami. V ostalem lepo, povečini jasno vreme. Dr. V. M.

NAJAKTUALNEJŠO PRIREDITEV GOSPODAR SKEGA RAZSTAVIŠČA V LETOŠNJEM LETU

I. sejem izvoznih artiklov Jugoslavije

Prikazani bodo nešteti predmeti s področja celotne industrije, kmetijstva, gozdarstva in obrtništva.

Razstavniki prostori so odprti vsak dan od 9. do 20. ure.

Izkoristite 25 % popust na železnici!

v dneh od 29. IX.

do 7. X. 1956

v Ljubljani

Delovni kolektivi, šolska vodstva, organizirajte skupinske obiske za ogled tega sejma.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE - LJUBLJANA

Oglejte si

Vsega po malem za vse

7 DNI PO SVETU

Zanimivo pismo iz Sirije

Predstavljamo vam nekatere zahodne državnike

Pravzaprav se dogodki ponavljajo, četudi v nekoliko drugačnih oblikah. Druga londonska konferenca, ki je štela tokrat samo 18 udeležencev, ni prinesla novega duha v suezsko krizo. Bilo je kaj malo »bojevitih« govornikov, pa tudi malo spodbudnih glasov in — zaključkov. Na Cipru stavkajo zaradi prihoda lorda Radcliffa, ki naj bi — že vdrugič doslej — skušal pridobiti krajevne oblasti za svoj načrt ciprške ustave. Z nemirnih meja v Palestini poročajo, da so si Izraelci in Jordanci spet močno v laseh, tako da je moral glavni tajnik OZN opozoriti Varnostni svet na neprijeten položaj...

„Raztegljiva“ kriza

»Čuden je današnji svet,« bi marsikdo pripomnil na račun dogodkov okrog Suez. Prva londonska konferenca o Suez, ki so jo sklicale ZDA, Anglija in Francija po vnaprejšnjem pripravljenem načrtu in na njo povabile v glavnem svoje glasbene ali neme somišljenike, ni uspela po »odboru petih« prepričati predsednika Naserja, da bi bila internacionalizacija prekopa edina prava rešitev.

Poznejša Edenova »spodbuda« o ustanovitvi nekatere družbe koristnikov Suezkega prekopa, ki bi delovale ločeno od egiptovskih oblasti, z lastnimi piloti in lastno upravo, je rodila drugo londonsko konferenco. Toda v razpravah so se pokazale velike razlike, četudi na njej ni bilo n. pr. Sovjetske zveze, Indije in Indonezije. Pakistan, doslej zveza spremljevalec ameriške politike, je načrt celo v celoti odklonil, medtem ko so nekatere države izjavile, da morajo najprej oporabiti za mnenje svoje parlamente.

Drugi »sueški sestanek« v Londonu pa je odkril tudi notranja trenja med samimi organizatorji konference, posebno med ZDA in Francijo. Tudi tokrat je minister Dulles nastopil s svojim načrtom o družbi koristnikov, toda bil je po tonu v odnosu do Egipta tako blag, da so mu »najradikalnejši« Francozi očitali, da je izigral prvotne predloge!

Pravijo, da je londonska konferenca bila pozitivna, vendar v tem smislu, da je še bolj kot prva odločno zavrnila oboroženo posredovanje proti Egiptu. Na drugi strani pričakujejo, da bodo ostali zahodni ukrepi, pred vsem gospodarski, morda v prihodnje še hujši. Egipt načelnega sporazuma 18 londonskih udeležencev o ustanovitvi posebne družbe nikoli ne bo sprejel.

Suez pred VS

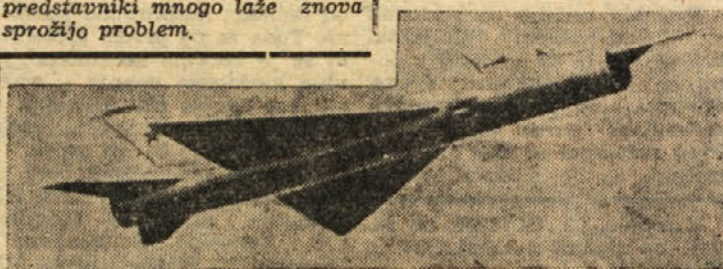
V Londonu in Parizu so bržkone imeli pred očmi egiptovski »ne«, ko so se proti pričakovanju ostalih partnerjev (razem ZDA) obrnili s pritožbo na VS. Takoj za tem je podoben korak storil tudi Egipt. Zahodni večini je na prvi seji uspelo, da je Svet sprejel na dnevni red najprej anglo-francosko pritožbo. Tako naj bi Francija in Anglija nastopili pred svetovno

javnostjo kot »tožitelj« v sporu, a ne kot »obtoženeec«.

Seveda pri tem ne gre toliko za to, kdo bo prvi obtoževal, temveč za to, s kakimi argumenti bo nastopil. V tem pogledu se v Kairu nimajo ničesar bati.

»Samovoljni« korak Pariza in Londona glede Suez pa nič kaj ne prija nekaterim ostalim zaveznikom v Atlantskem paktu. V Rimu so že izjavili, da bi se o tako pomembni zadevi za atlantsko strategijo, kot je Suezski prekop, morali skupno svetovati in sprejeti zaključke večine. Kot kaže, žele opozoriti Zahod, da je bila Italija tudi svoj čas močno zasidrana na afriški celini in da si torej oboja zahodna partnerja ne bi smela lastiti monopola nad Sueškim problemom. Nič čudnega bi ne bilo, če bi se tudi v Bonnu zganiš s kakimi pomisleki.

Notranja trenja med zahodnimi zavezniki seveda samo krepe egiptovske pozicije. Zahodna večina v VS bo sicer skušala storiti vse, da bi se oprala pred svetom in zvalila krivdo za nepetost okrog Suez na Egipt. Toda obstajajo še Generalna skupščina, kjer lahko egiptovski predstavniki mnogo lažje znova sprožijo problem.

Sovjetsko letalo Mig — hitrejšje od zvoka

„Za-Za“ — nevarna igra angleške mladine

Pred sodišče v Bristolu, v Angliji, je bilo pripeljanih ob koncu preteklega meseca deset dečkov v starosti od 13 do 19 let. Na sodišču so imeli opravka zaradi neke nevarne igre in namernega oviranja prometa.

Igra, ki jih je pripeljala pred sodišče, se imenuje »Za-Za«. Igralec se postavi na sredino prometne ulice in »čaka« avtomobile in avtobuse, da ga povozijo. Po pravilih igre mora biti promet zelo živahen, a igralec ne sme skočiti v stran, da bi se rešil življenje. Čakati mora, da se vozilo ustavi ali pa, da ga povozijo. Tisti, ki ne zdrži in prej kloni, dobi od tovarišev zamčevalno ime »Za-Za«. Dečki so povedali sodnikom, da pomeni to v njihovem jeziku »rdeči«.

Podoben »igro« so v zadnjem času opazili tudi v Kanadi. Režlika je le v tem, da se tam na ta način »zabavljajo« mlada dekleta.

S PADALOM NA GRÖNLAND Neka francoska ekspedicija, ki je štela štiri člane, se je nedavno s padalom spustila na ledeno ploskev sredi Grönlanda. Člani te ekspedicije, od katerih je eden zdravnik, eden pa radio-telefgrafist, bodo raziskovali v okviru bližnjega Mednarodnega geofizičnega leta. Njihovi aparati in zaloge hrane — okoli 20 ton — so bile prav tako spuščene s padali. Francoski znanstveniki bodo na Grönlandu prebili jesen in celo zimo.

Zasavčan Slavko Baloh, ki dela začasno v daljni Siriji, nam je pred dnevi poslal pismo, v katerem piše takole:

»Kakor sem pred meseci obljubil, se spet oglašam z nekaj vrsticami. Oprostite, da pišem s svinčnikom. Črnilo v nalivnem peresu hranim samo za naslove, stekleničico s črnilom pa ni pravno imeti v kovčku ob pogostem preseljevanju.

Mislil, da ni potrebno opisovati Sirijo zemljepisno, vendar naj pripomnim, da v glavnem živi njenih 4 milijone prebivalcev v mestih (Damask, Alep, Homs itd.), ki pa so pravzaprav samo večje oaze. Te so v zahodnem delu države proti Libanonu, kjer je zemlja bolj rodovitna, medtem ko je vzhodni del države, proti Iraku, pretežno puščava. Živiljenjska žila v tem predelu je iraški naftovod.

Kjer je narava pokrajino obdaruja z vodo, tam stoji zanesljivo kakšna vas. Tu vlada še popolnoma fevdalni sistem. Efenidi, to je šef, ima po pet ali še več vasi, skupno po nekaj tisoč hektarov zemlje. Vaščani mu

Kristjani imajo po eno ženo, muslimani pa tudi po štiri, če si jih lahko kupijo. Zena stane približno toliko kot luksuzni avto. Po mestih kupi žena s tem denarjem bala, zlatnike in okras, pri Beduinih pa denar pobaše oče. Seveda se zakoni ne sklepajo iz ljubezni. Kadar fant zbere dovolj denarja, si pač kupi najpripravnostno ženo glede na ceno. Žena je izključno moževa last; če jo tepe ali nažene domov k staršem, se to nikogar ne tiče.

Medtem ko možje večinoma pasejo ovce, kamele in lenobo, žene obdelujejo polja, žanjejo, mlatijo, s pomočjo vetra pa čistijo žito in ga pripravljajo za zimo in za oddajo. Družine so zelo velike. En oče ima po 15 do 20 otrok, katere pa včasih tudi nam ponujajo.

Ce kam pridemo, seveda poiščemo hišo ali šotor poglavarja. Tu se v nekaj minutah zberejo vsi moški iz vasi. Sedimo na tleh. Zenske in otroci nimajo vstopa. Kavo kuha poglavar sam pred nami in nam jo nudi le po par kapelj, ostale jedi pa servira kakšen uglednejši vaščan. Če imajo jedilno orodje, jemo z njim, drugače pa z rokami. Seveda gre tedaj precej mimo ust, po bradi — nosu.

Z zanimanjem sledijo našim razlagam o agrarni politiki v Jugoslaviji. Zelo težko pa razumejo delo naših ljudskih odborov ali delavskih svetov po podjetjih. Čeprav jim ni mnogo poznana politika vzhodnega ali zahodnega bloka, pričakujejo pomirjenje trenj s pomočjo Abdel Naserja, maršala Tita in Nehruja. Zelo se navdušujejo za združitev vseh Arabcev v eno državo, kar bi jih res okrepilo in precej dvignilo njihov življenjski standard. — S tovariški mi pozdravi Slavko Baloh.

Za šalo in smeh

Vzorni starši

Naša soseda se ne razumeja. Pogosto slišimo cvileč ženski glas, ki se z moškim prepira.

Pred nekaj dnevi sem obiskal živalski vrt in vzel s sabo tudi sosedovega sinčka.

Ustavili smo se pred slonom. »Kaj je to?« vpraša dečko. »Slon.« mu odgovorim.

Bodoči ljudski vozili v Češkoslovaški (Prototipi tovarne »Avia« in »Moravan«)

Množična lepota

Po statističnih podatkih sociološke fakultete v Chicagu so na svetu izvolili nič manj kakor 1,243.000 »kraljic lepote«. Od leta 1919, ko so v nekaterih državah začeli izbirati »miss sveta«, so lepote tako množično volili, da je do decembra 1955 njihovo število že preseglo milijon.

Edini izhod

Na vlaku sta se sprli dve ženski. Ena je hotela, da se okno zapre, češ da je prepil zanjjo smrt, druga pa je hotela naj bo okno odprto, ker je zanjjo slab zrak smrt.

Naposled pokličejo sprevednika, da bi napravil red, toda tudi ta ni vedel, kaj naj stori. Končno se oglasi neki star tovariš in de:

»Tovariš sprevednik! Najprej odprite okno, da bo umrla prva, potem ga pa zaprite, da bo umrla druga. Potem mislim, da bo vse v redu.«

Otroci med seboj

Jožek vpraša svojega malega prijatelja:

»Kaj boš postal, ko boš velik?«

»Dimnikar.«

»Zakaj pa ravno dimnikar?«

»Zato, ker se mi ne bo treba nikoli umirati.«

Vstal je in se leno pretegoval. Ne samo, da je bil velik in močan, le redkokdaj sem srečal tako širokoplečnega človeka, kot je bil on. Čudil sem se mu zaradi njegove izredne moči.

»Gil Lorce vas bo varoval — je dejal zviška, vrgel puško na rame in se napotil v temo. Ogenj poleg naših šotorov je počasi dogoreval in metal dolge sence po tleh. Zelo dobro se še spominjam, da me je ves čas držala pokonci neka notranja napetost, nekakšen pritajen strah, za katerega pa nisem vedel, od kod izvira in kaj ga je povzročalo. Čikade so cvrčale kot za stavo in opazil sem šiniti senco netopirja prek šotorov.

Potem je zadonel strel... Vsi smo poznali grom puške velikega lovca. Skočil sem pokoncu in zdrvel ven. Poleg mene je tekel Padilla Angelico, za menoj pa je sopihal dr. Vega.

Iz teme se je izluščila senca in se opotekla k šotorom. Prepoznal sem velikega lovca. Iz hrbta sta mu štrleli dve operjeni puščici. Čudno hropenje je prihajalo iz njegovih širokih prsi.

Lovci so se prerivali okoli nas, ko pa so zagledali svojega ranjenega vodjo, so zaprepaščeno obstali.

»Kapa Kua je mrtev,« je tiho spregovoril Marito.

»Kaj stojite? Pomagajte!« je besno zakričal dr. Vega in prijel velikega lovca za nogo. Prenesli smo ga v Loosov šotor.

»Lorce!« je kriknil Loos. »Ali si jo izkupil?«

Nihče mu ni odgovoril. Dr. Vega se je nagnil k ranjencu in povedal, da je še živ. »Čutim utrip njegovega srca.« Previdno smo mu izšli puščici in ga za sifo obvezali. Veliki lovec se je v krču zvil in nekaj nerazložno momljal.

Zivel je delj kot smo mislili, približno dve uri. Njegova jeklena narava se je zaman upirala smrti. Stali smo okoli njegovega ležišča, mu otirali znoj in opazovali njegov smrtni boj. Od časa do časa so mu čez obraz begale tih sence in ga delale tujeja in odsotnega. Ustnice so mu dolgo podrhtevale. Oči so bile že trde in steklene, vendar široko razprte, kakor bi nas nekaj tiho prosile. Dr. Vega ga je držal za roko. Ko jo je počasi odložil in jo naravnal na njegovih prsih, smo vedeli, kaj je to pomenilo.

Anthony Eden

A. Menderes

Konrad Adenauer

Luis Sen Loran

Antoni Segni

Gai Mollet

Dwight Eisenhower

V OBJEMU HUERTO LOPEZ

ROMAN 29 Priredil Vlado Pečar

Zopet smo morali pustiti nekaj naše šare v pragozdu, vmes tudi pet težkih zabojev, polnih herbarijev in vzorcev lesa ter rudnin. Mene je to strašno peklo. Bal sem se, da se bom moral nekega dne odreči tudi lastnih zbirk metuljev in hroščev.

Napadi divjakov so se kljub naši budnosti nadaljevali. Vsako jutro smo okoli našega taborišča opazili različno sled indijanskih nog. Posvetovali smo se, kaj nam je storiti, toda nihče ni vedel pametnega izhoda. Padilla Angelico je celo predlagal, naj bi se razkropili in vsak po svojih močeh skušali priti nazaj v civilizacijo.

Polkovnik Loos je bil tako jezen nanj, da mu je zapovedal, naj drži jezik za zobmi. Dokler se bomo držali skupaj, sem bil prepričan, nam ne bo predla slaba, ker le na posameznika preži pogin. To pot sem Angelica vzel v svoje varstvo. Dr. Vega se nikom upal prositi te usluge. Njegov nadzor ni zalegal niti pri slepem Ariostu, kje neki bi zalegal pri živem in mladem Angelicu. Moja prenapetost mi je nakopala nove križe in težave. Vse noči si nisem upal zatisniti očesa. Bedel sem in skrivaj škilil v Padilla Angelica, mirno spečega pokraj mene. Kadar koli je nanesla priložnost, sem se pogovarjal z njim in mu skušal vliti poguma. Fant se mi je zdel čedalje bolj močnej in zamišljen.

Nekega dne sem ga od strani opazoval, kako je zamišljeno vrtel radijski oddajnik in skušal popraviti slušalko. To se mi je zdel dober znak, potrepil sem ga po ramenu in mu svetoval, da nadaljuje poizkuse.

»Pomisli srečo, če bi utegnili vzpostaviti zvezo s helikopterjem! Vsi bi bili rešeni!«

»Vsi ne, pač pa nekateri.«

»Dobro, pa naj bo nekateri,« sem popustil. »A tudi zate bi se izplačalo napeti vse sile in poklicati Albertija.«

Padilla je skomignil z rameni. Nisem hotel siliti vanj. Vsi smo imeli edino misel v glavi, priti čimprej do kake reke in se iznebiti divjakov, ki smo jih čutili v bližini. Ker nas je bilo iz dneva v dan manj, smo prepustili lovem skrb za našo varnost. Reči moram, da so se pri tem delu zelo slabo izkazali.

S strahom smo vedno pričakovali sleherni noč in se stiskali v šotoru ob brleči svetilki. Zdaj jih ni bilo treba razpeti več kot tri in vsi smo imeli dovolj prostora. Nikomur se ni ljubilo, govoriti. Bili smo preveč trudni, preveč izžeti, da bi se prerekli. Kje so že bili tisti časi, ko smo zvečer prisluskovali monotonemu petju naših peonov! Samo veliki lovec se ni dal ugnati, delal se je brezbriznega, samozavestnega. Zdaj niti ponoči ni bil več brez puške. Če je ni imel obešene čez ramo, je slonela tik ob njem, naslonjena na šotor. Bil je edini, ki se ni obupal nad našo usodo.

»Doživel sem že hujše stvari,« je dejal samozavestno. »Bo-roari so mene in pet drugih lovcev privezali ob debela in spu-stilil po rekli, po kateri je gomazelo aligatorjev. Kmalu so začeli tovariši kričati — tako kakor tukaj, Nepal sem vse sile in začel drgniti vrv ob les. Približal se mi je velik aligator. Še vedno sem drgnil vrv. Ko je aligator zazijal, so bile roke proste. Odločil sem vejo in mu jo porinil v žrelo. Zarjovel je in se potopil.«

Gromko se je zasmejal. Njegov glas je zmagovalno zadonel skozi džunglo, zavito v noč.

»Morda si nesmrten?« je zagodrnjal Palencia.

Veliki lovec se je spet zasmejal. Zares se nam je zdel nesmrten. Toda to je bila njegova zadnja zgodba.

»Džungla je moj dom. Rodil sem se v džungli in umri bom v džungli. Toda preden umrem, moram poznati sleherni njeno skrivnost. Mnogo stvari mi je še neznanih. Ne vem, zakaj jaguar ne napade, če mu gledaš v oči. Ne vem, zakaj gredo mravlje v reko, kjer so piranče. Ne vem, zakaj tapir v strahu zastane pred zverjo, ko bi mu le bog rešil življenje. Počasi razumevam, zakaj Zeleni pekel jemlje in ne vrača.«